

Kysely sähköpotkulautojen turvallisuudesta

Kaupunkien välinen vertailu

3.2.2023

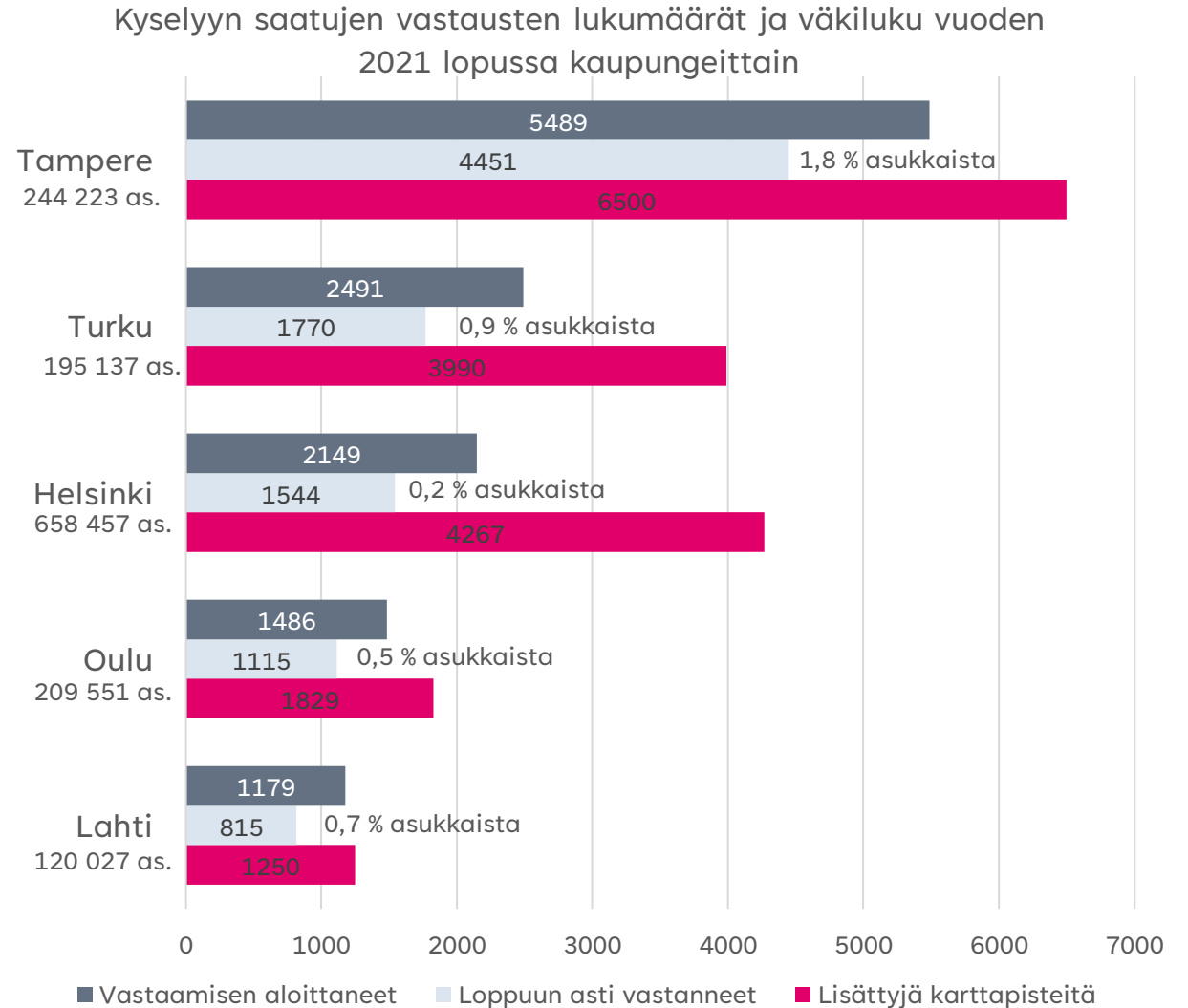

Lyhyesti

- Syyskaudella 2022 toteutettiin lähes samansisältöinen karttakysely viidessä kaupungissa
- Karttakyselyllä selvitettiin kaupunkilaisten mielipiteitä, näkemyksiä ja kokemuksia sähköpotkulautoihin liittyen.
 - Kysymykset liittyvät mm. yleisiin kokemuksiin ja mielipiteisiin sähköpotkulaudoista sekä niiden aiheuttamiin vaaratilanteisiin ja pysäköinnin aiheuttamiin haittoihin.
- Kyselyt toteutettiin seuraavasti:
 - Oulu: 3.11-20.11.2022
 - Helsinki: 2.11-30.11.2022
 - Lahti: 26.10-9.11.2022
 - Tampere: 30.9-30.10.2022
 - Turku: 2.11-23.11.2022
- Tampereen, Lahden ja Oulun kysely toteutettiin vain suomen kielellä. Helsingin kyselyyn pystyi vastamaan lisäksi englanniksi ja ruotsiksi ja Turussa vaihtoehtona oli suomen lisäksi ruotsin kieli.

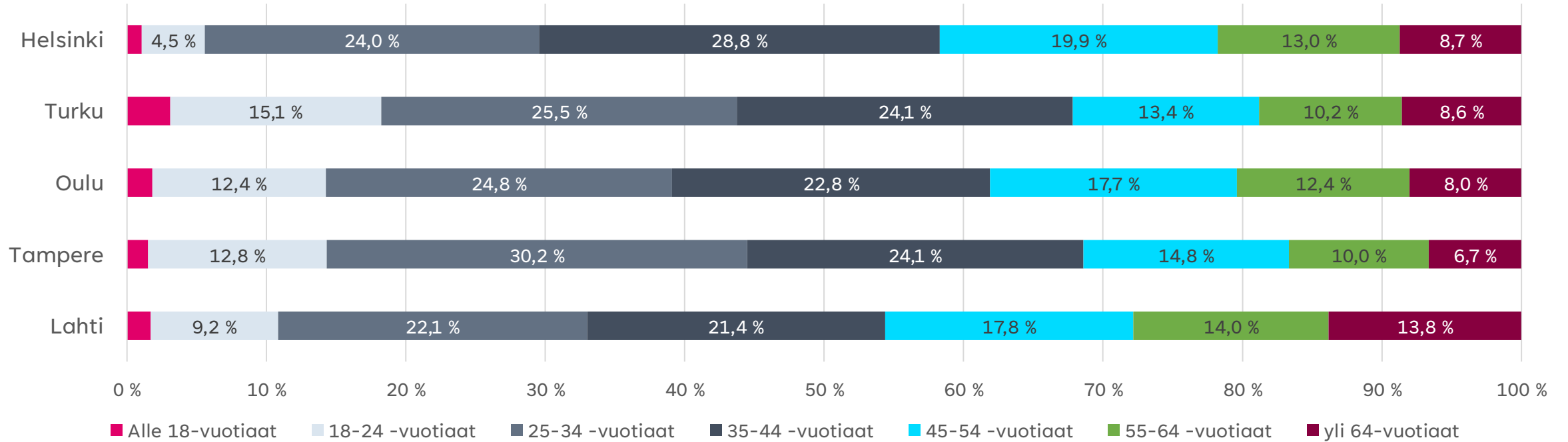
Vastaajamäärät kaupungeittain

- Kysely kiinnosti asukkaita jokaisessa kaupungissa ja siihen saatiin paljon vastauksia.
- Suurin vastausaktiivisuus oli Tampereella, josta saatiin sekä absoluuttisesti että asukasmäärään suhteutettuna eniten vastauksia.
 - Tampereella kysely sai melko paljon mediahuomiota.
- Kyselyyn ovat voineet vastata seudun asukkaat laajemminkin kuin vain kohdekunnan osalta, joten kuntakohtaiset vastausprosentit ovat vain suuntaa antavia.

Taustatiedot

Mihin ikäryhmään seuraavista kuulut?

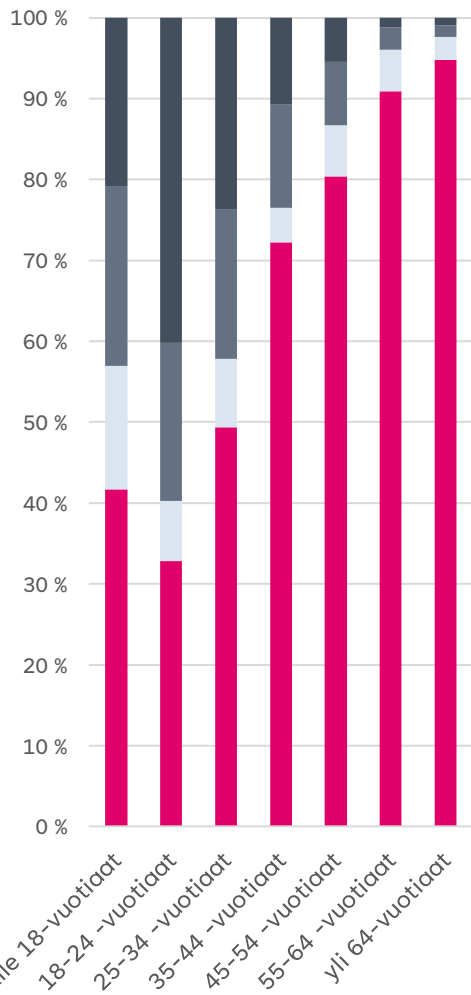
- Lahden vastausmäärissä painottuvat muita kaupunkeja enemmän yli 64-vuotiaat vastaajat.
- Tampereella ja Turussa lähes 45 prosenttia vastaajista oli alle 35-vuotiaita.
- Helsingissä vastauksia tuli vain vähän alle 25 vuotiailta muihin kaupunkeihin verrattuna.

Taustatiedot

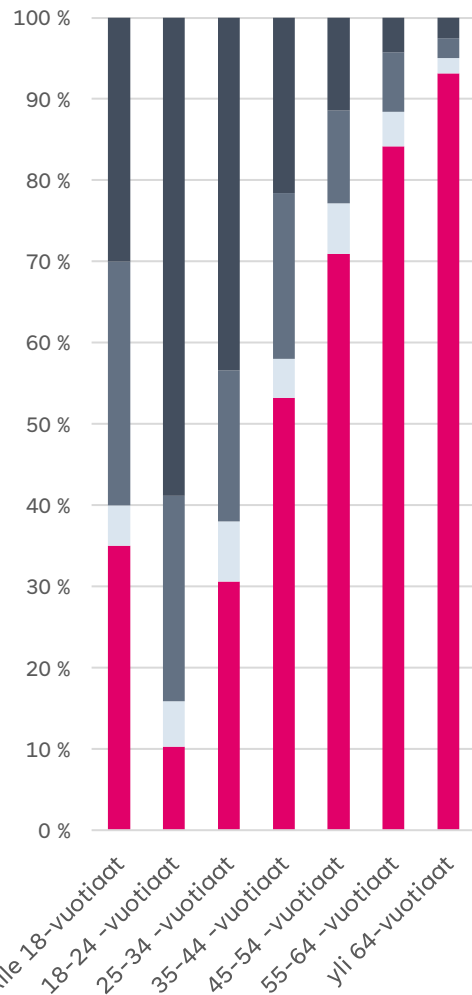
Oletko käyttänyt vuokrattavia sähköpotkulautoja tänä vuonna?

- Kyllä, olen käyttänyt useita kertoja
- Kyllä, olen käyttänyt muutamia kertoja
- Kyllä, olen käyttänyt kerran
- En

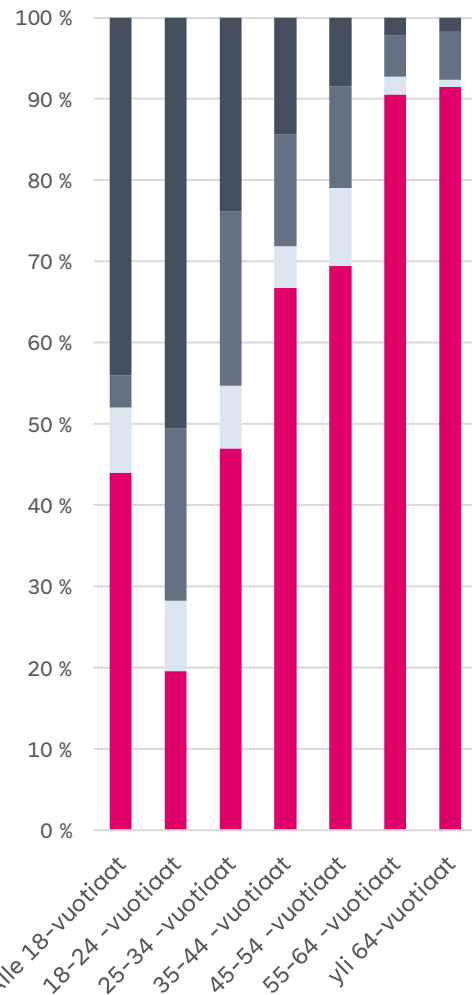
Turku

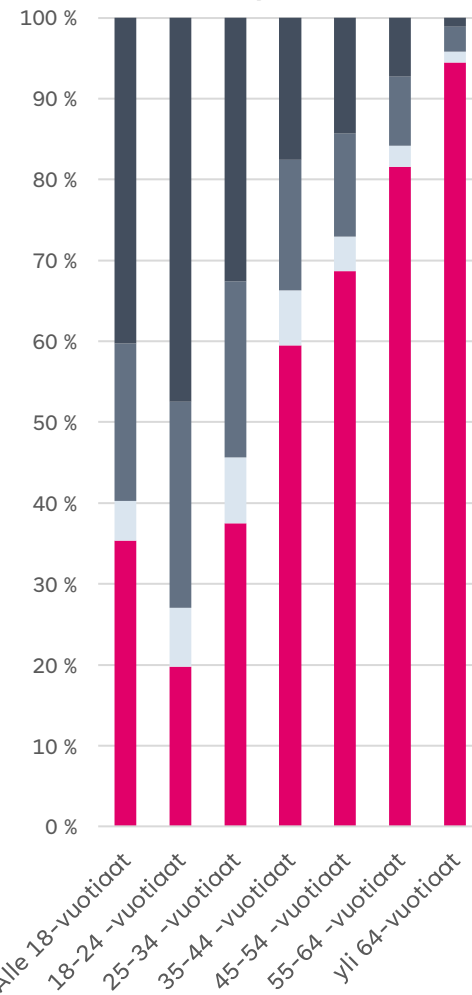
Lahti

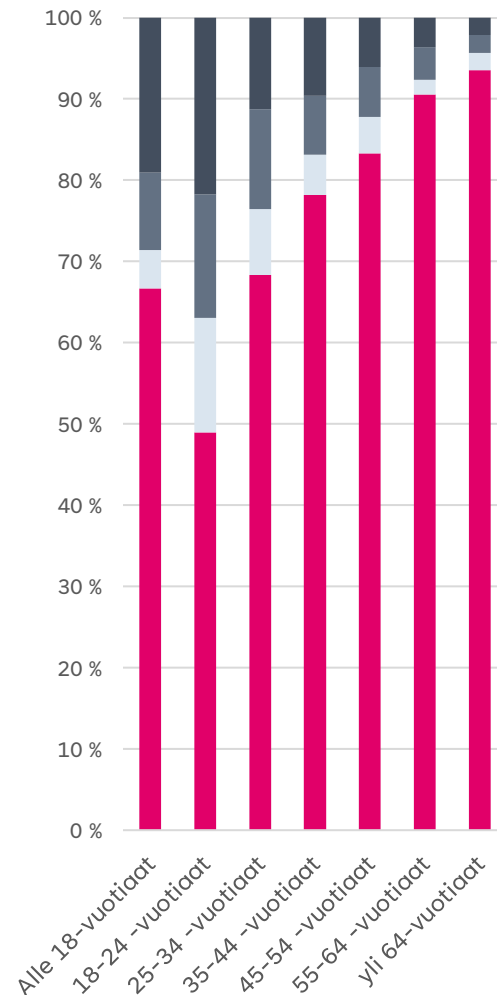
Oulu

Tampere

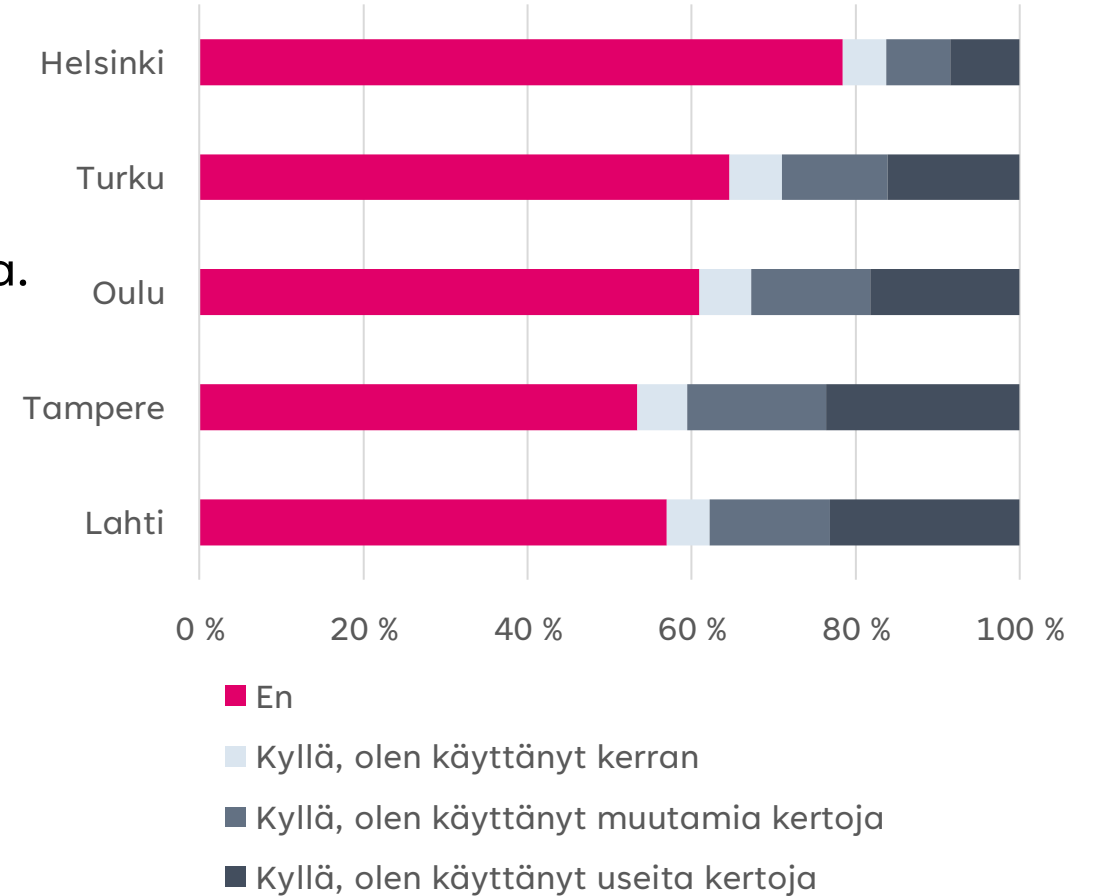
Helsinki

Sähköpotkulaudan käyttökokemukset

- **Kaikkien kaupunkien vastauksissa korostuivat vastaajat, jotka eivät ole käyttäneet sähköpotkulautoja vuoden 2022 aikana (53-78 prosenttia vastaajista)**
- Useita kertoja sähköpotkulautoja käyttäneitä on kaikissa kaupungeissa vastaajista vain alle neljäsosa.
- Helsingissä kyselyn vastaajat olivat käyttäneet sähköpotkulautoja suhteessa vähemmän muihin kaupunkeihin verrattuna (useita kertoja sähköpotkulautoja käyttäneitä alle 10 % vastaajista)
- Tampereella ja Lahdessa korostuivat muita kaupunkeja enemmän vastaajat, jotka ovat käyttäneet sähköpotkulautoja useita kertoja, mutta sielläkin heitä oli vastaajista alle neljäsosa.
- Tampereella ja Turussa korostuvat erityisesti nuoret sähköpotkulaudan käyttäjät (ks. edellinen sivu)

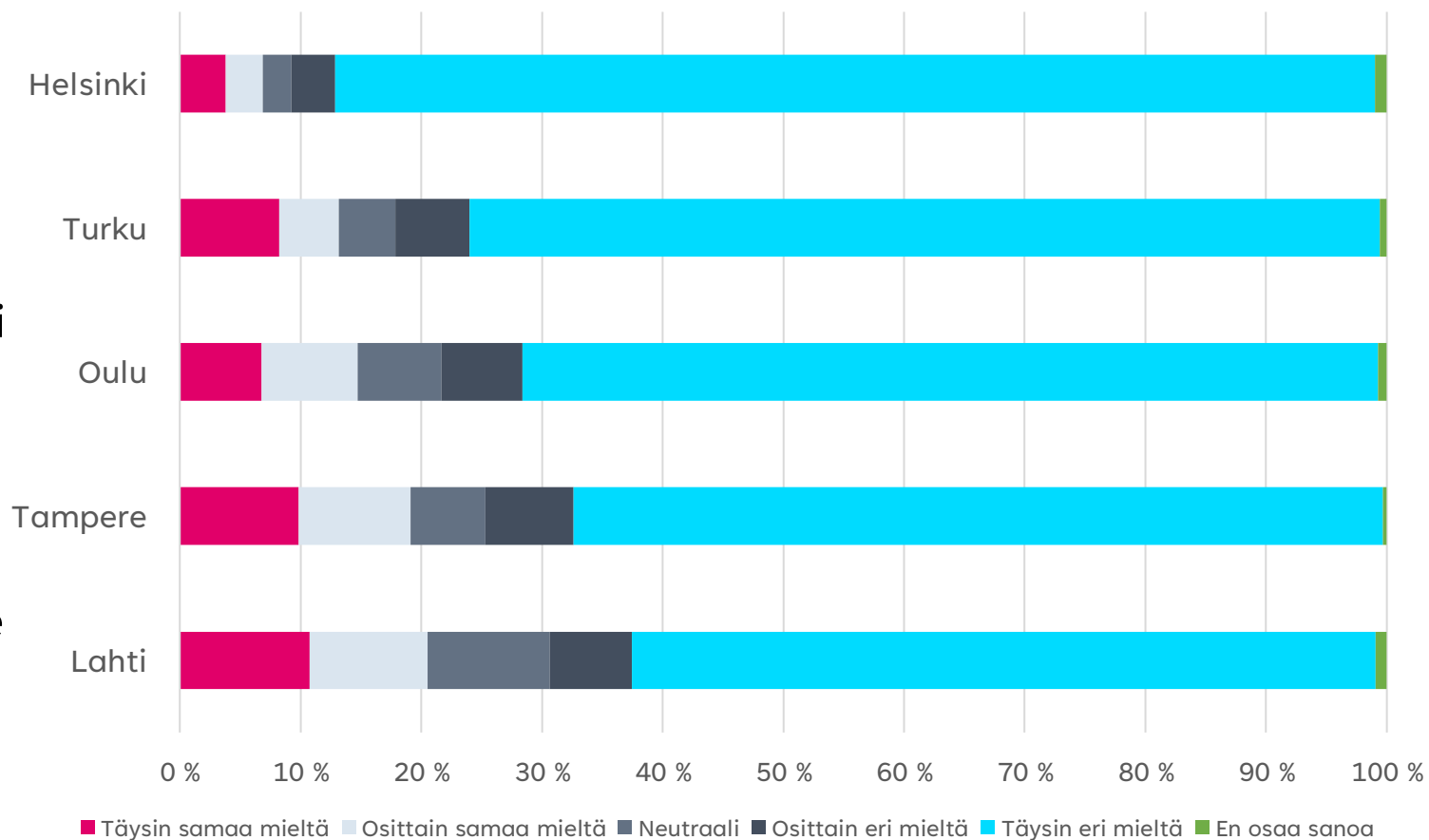
Oletko käyttänyt vuokrattavia sähköpotkulautoja tänä vuonna?

Sähköpotkulautojen merkitys arkiliikkumisessa

- Vain pienellä osalla vastaajista vuokrattavat sähköpotkulaudat ovat oleellinen osa omaa arkiliikkumista kaikissa kaupungeissa.
- Tampereella ja Lahdessa noin 20 prosenttia vastaajista on täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että vuokrattavat sähköpotkulaudat ovat oleellinen osa heidän arkiliikkumistaan.
- Helsingissä vastaava osuus on alle 10 prosenttia, kun taas täysin eri mieltä olevien osuus oli lähes 90 prosenttia.

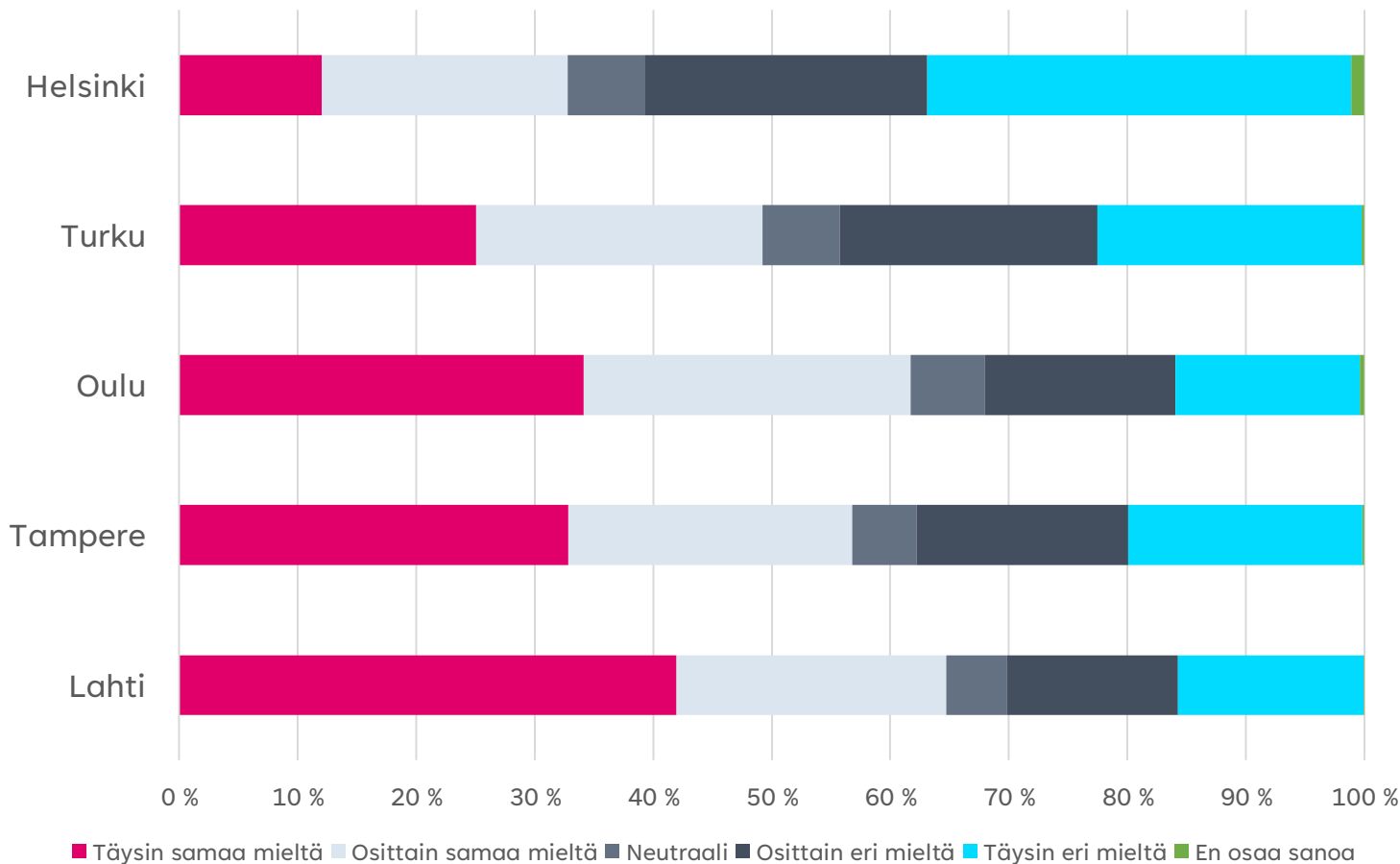
Vuokrattavat sähköpotkulaudat ovat oleellinen osa omaa arkiliikkumistani.

Sähköpotkulaudoista koetut hyödyt

- Sähköpotkulaudoista koettiin olevan eniten hyötyä Lahdessa, Oulussa ja Tampereella.
- Lahdessa noin 65 % vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä, että vuokrattavat sähköpotkulaudat kaupungissa ovat hyvä asia.
- Helsingissä sähköpotkulautojen tuomat hyödyt nähtiin vähäisimmiksi. Toisaalta Helsingin kyselyssä korostuivat muita kaupunkeja enemmän vastaajat, jotka eivät itse käytä sähköpotkulautoja.
- Helsingissä noin 60 prosenttia vastaajista oli täysin tai osittain eri mieltä siitä, että vuokrattavat sähköpotkulaudat kaupungissa ovat hyvä asia.
- Turussa vastaajat suhtautuivat muita saman luokan kaupunkeja negatiivisemmin vuokrattaviin sähköpotkulautoihin.

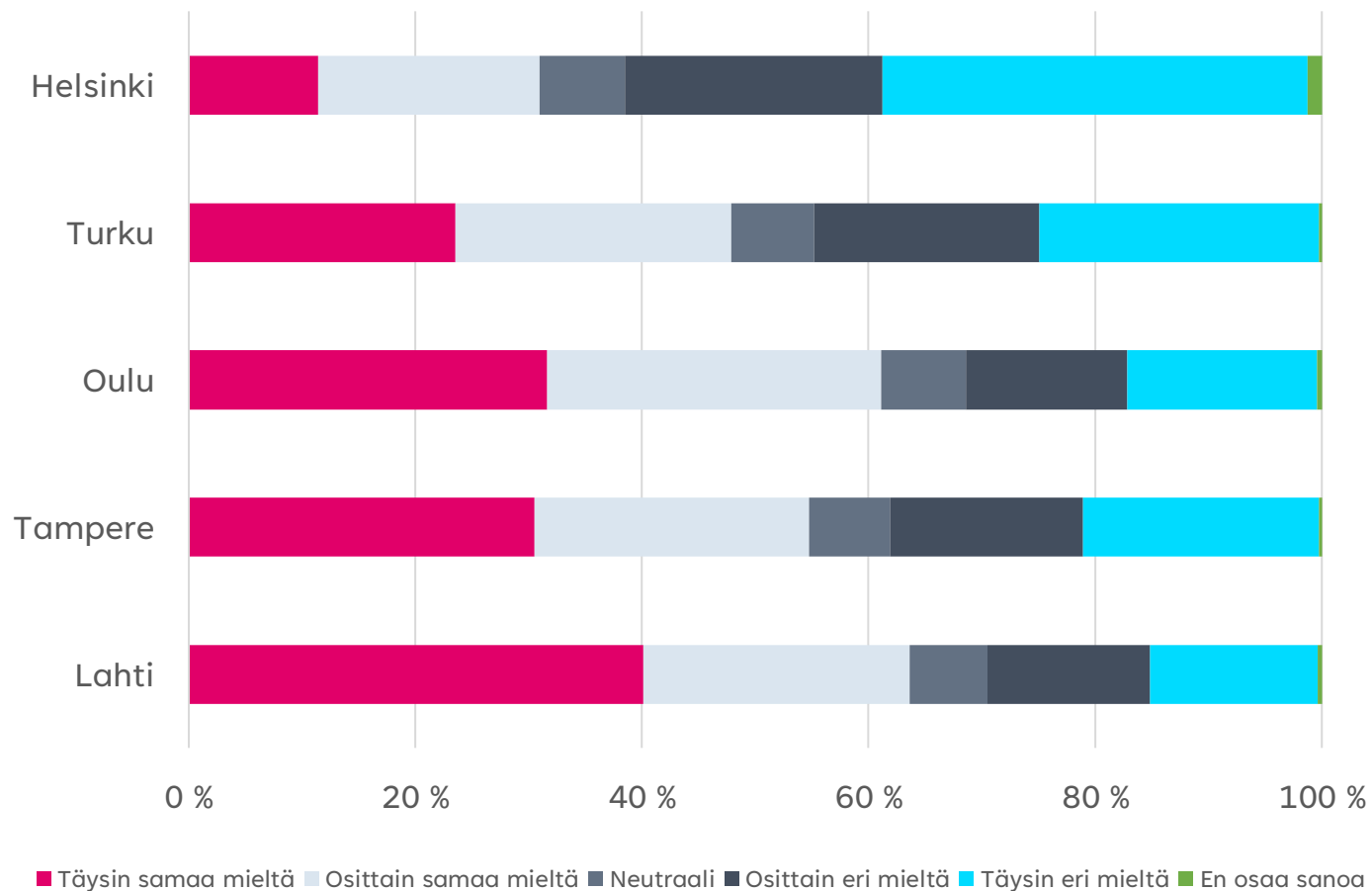
On hyvä asia, että kaupungissa on vuokrattavia sähköpotkulautoja

Sähköpotkulaudoista koetut hyödyt

- Sähköpotkulautojen koettiin tuovan liikkumismahdollisuuksiin eniten lisäarvoa Lahdessa ja vähiten Helsingissä.
- Lahdessa lähes kaksi kolmasosaa vastaajasta näki sähköpotkulaudat ainakin osittain hyvänä lisänä kaupungin liikkumismahdollisuuksiin, kun taas Helsingissä niin ajatteli vain vajaa kolmannes.

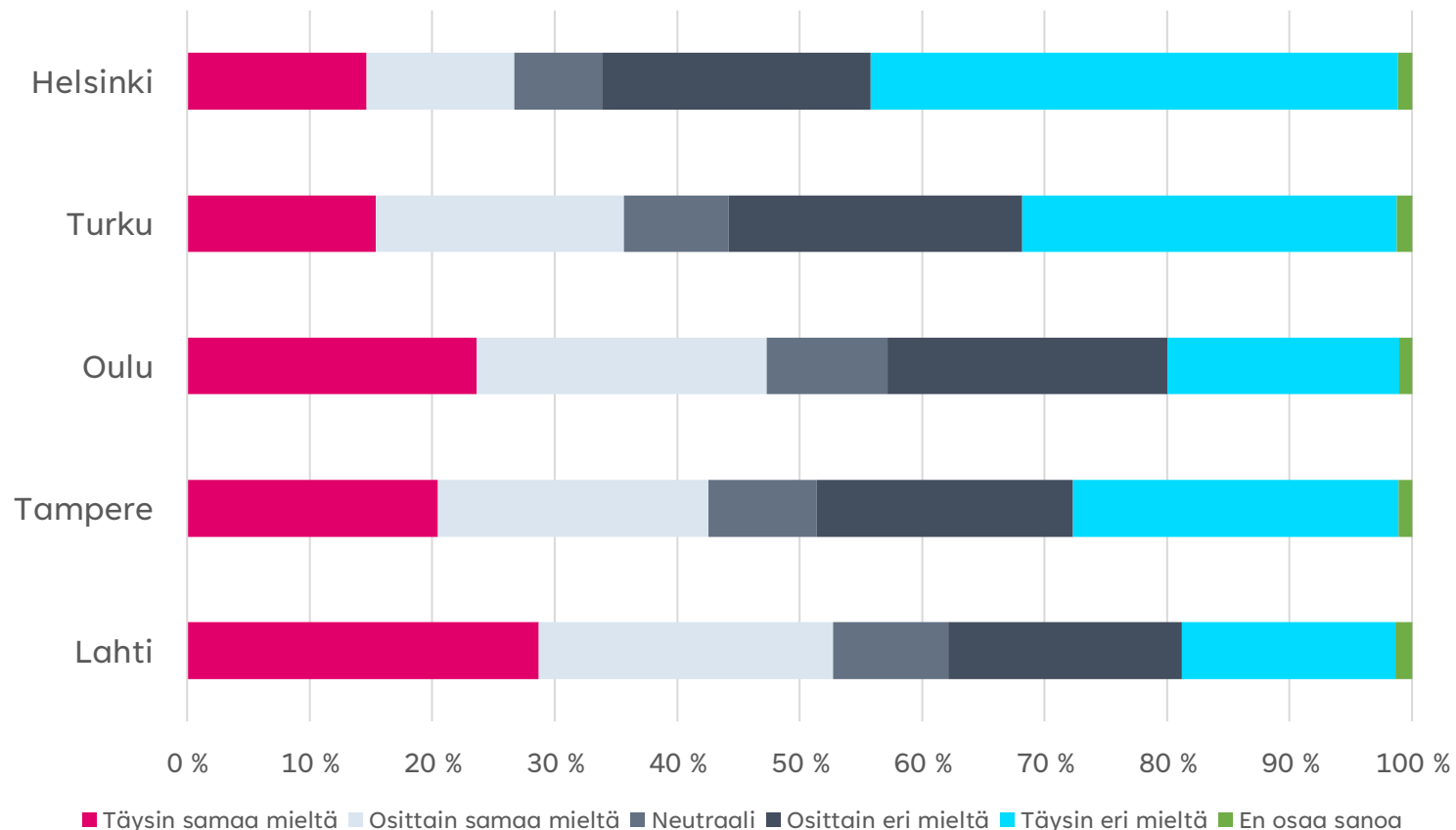
Vuokrattavat sähköpotkulaudat ovat hyvä ja tärkeä lisä kaupungin liikkumismahdollisuuksiin

Sähköpotkulaudoista koetut hyödyt

- Helsingissä yli 60 prosenttia vastaajista oli täysin tai osittain sitä mieltä siitä, että sähköpotkulaudoista on kaupungille ja sen asukkaille **enemmän haittaa kuin hyötyä**.
- Myös muissa kaupungeissa oli merkittävästi negatiivisesti sähköpotkulautojen kokonaishyötyyn suhtautuvia.
- Lahdessa kuitenkin yli puolet vastaajista arvioi, että sähköpotkulaudoista on kokonaisuudessaan enemmän hyötyä kuin haittaa.

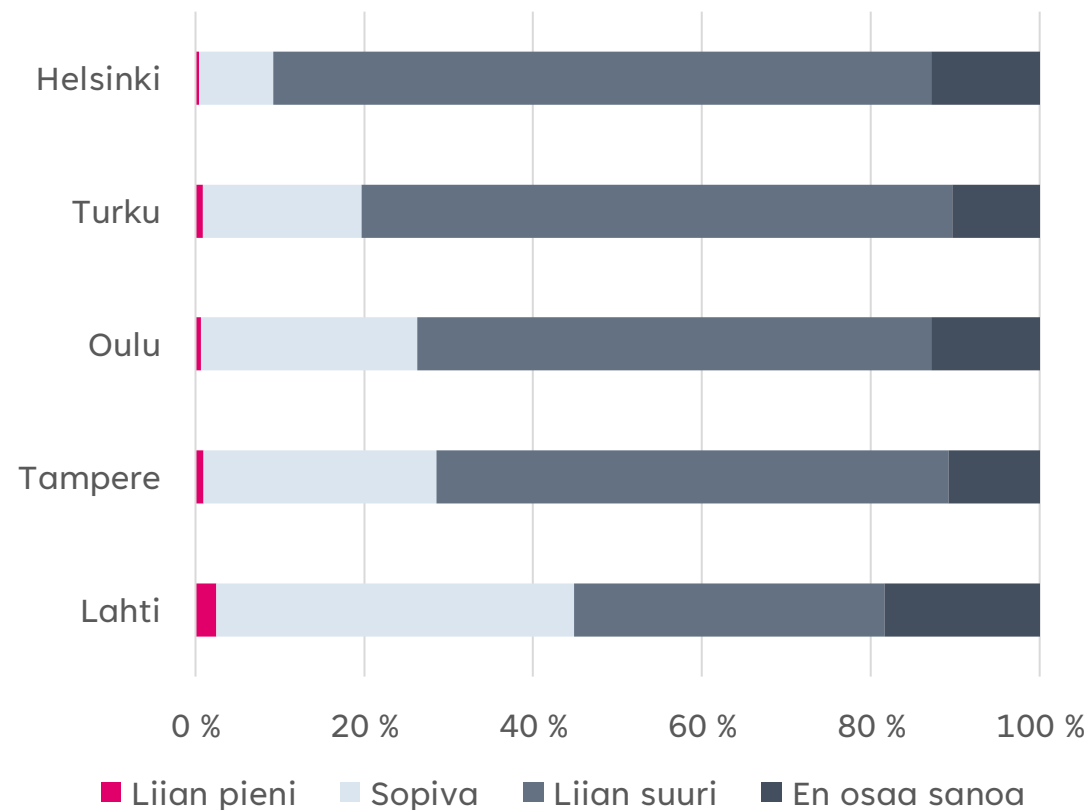
Sähköpotkulaudoista on kaupungille ja sen asukkaille kokonaisuudessaan enemmän hyötyä kuin haittaa.

Vuokrattavien sähköpotkulautojen määrä

- Suuri osa vastaajista muissa kaupungeissa kuin Lahdessa koki sähköpotkulautojen määrän ydinkeskustassa liian suureksi.
- Helsingissä jopa 78 % vastanneista oli sitä mieltä, että sähköpotkulautojen määrä ydinkeskustassa on liian suuri.
- Turussa, Tampereella ja Oulussa, jotka ovat väkiluvultaan samaa luokkaa, sähköpotkulautoja koki ydinkeskustassa olevan liikaa 60-70 prosenttia vastaajista.
- 42% vastaajista koki sähköpotkulautojen määrän sopivaksi Lahden ydinkeskustassa ja 37% liian suureksi

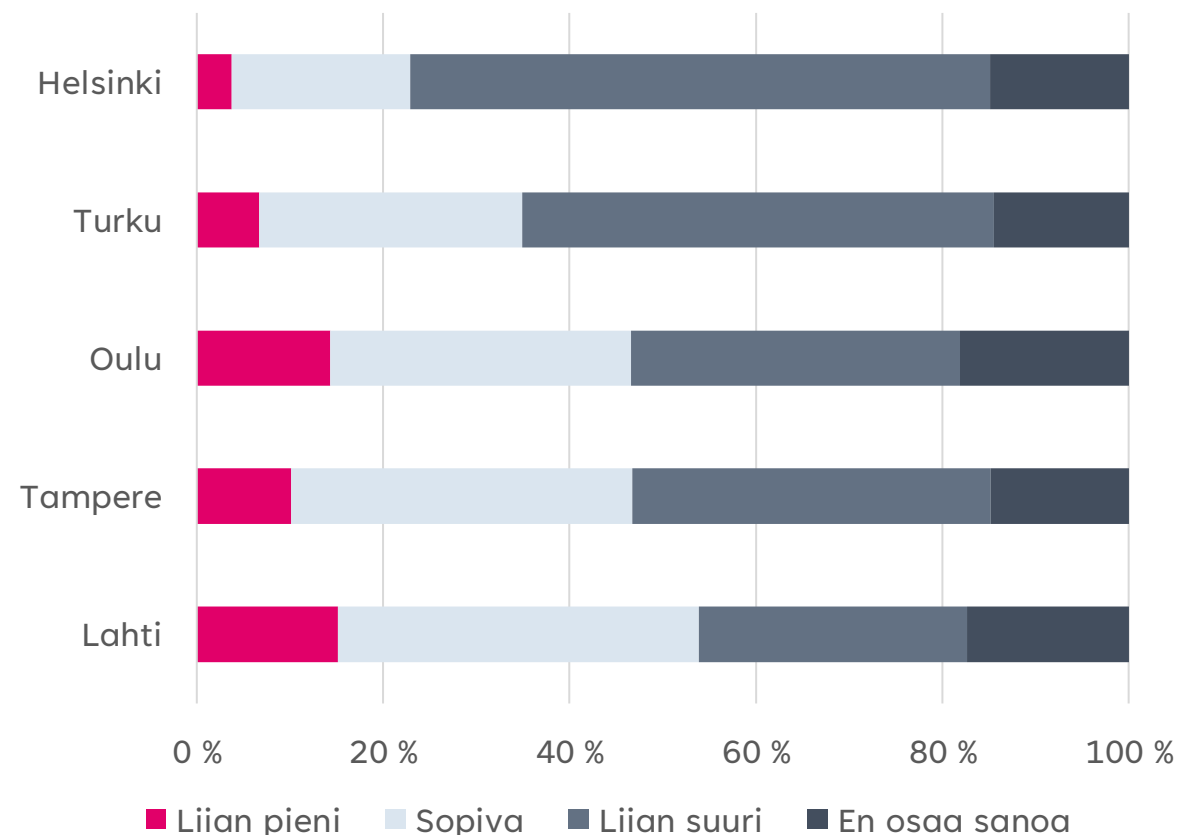
Vuokrattavien sähköpotkulautojen määrä kaupungin ydinkeskustassa on

Vuokrattavien sähköpotkulautojen määrä

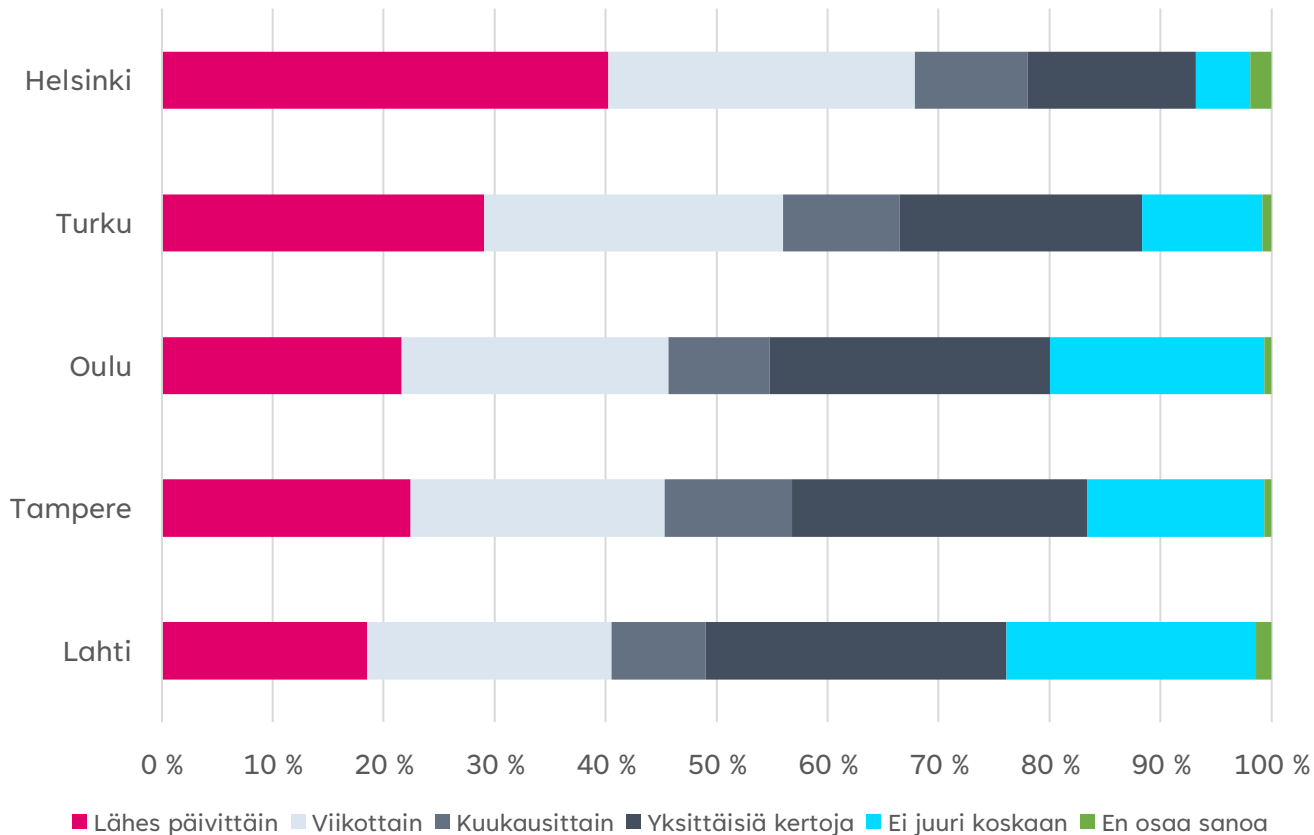
- Oman asuinalueen sähköpotkulautojen määrä nähtiin liian suurena erityisesti Helsingissä (62 % vastaajista) ja Turussa (51 % vastaajista).
- Muissa kaupungeissa kuin Helsingissä noin kolmasosa vastaajista koki sähköpotkulautojen määrän sopivaksi omalla asuinalueellaan.
 - Vastausvaihtoehdot eivät kuitenkaan kerro, onko vastaajan asuinalueella sähköpotkulautoja ollenkaan. Vastaja on siis voinut toivoa lautoja lisää alueella, jossa ei vielä ole lautoja lainkaan, tai olla sitä mieltä, että on hyvä, että lautoja ei ole omalla asuinalueella lainkaan.
- Oulussa ja Lahdessa noin 15 prosenttia vastaajista haluaisi omalle asuinalueelleen lisää sähköpotkulautoja.

Vuokrattavien sähköpotkulautojen määrä asuinalueellani on

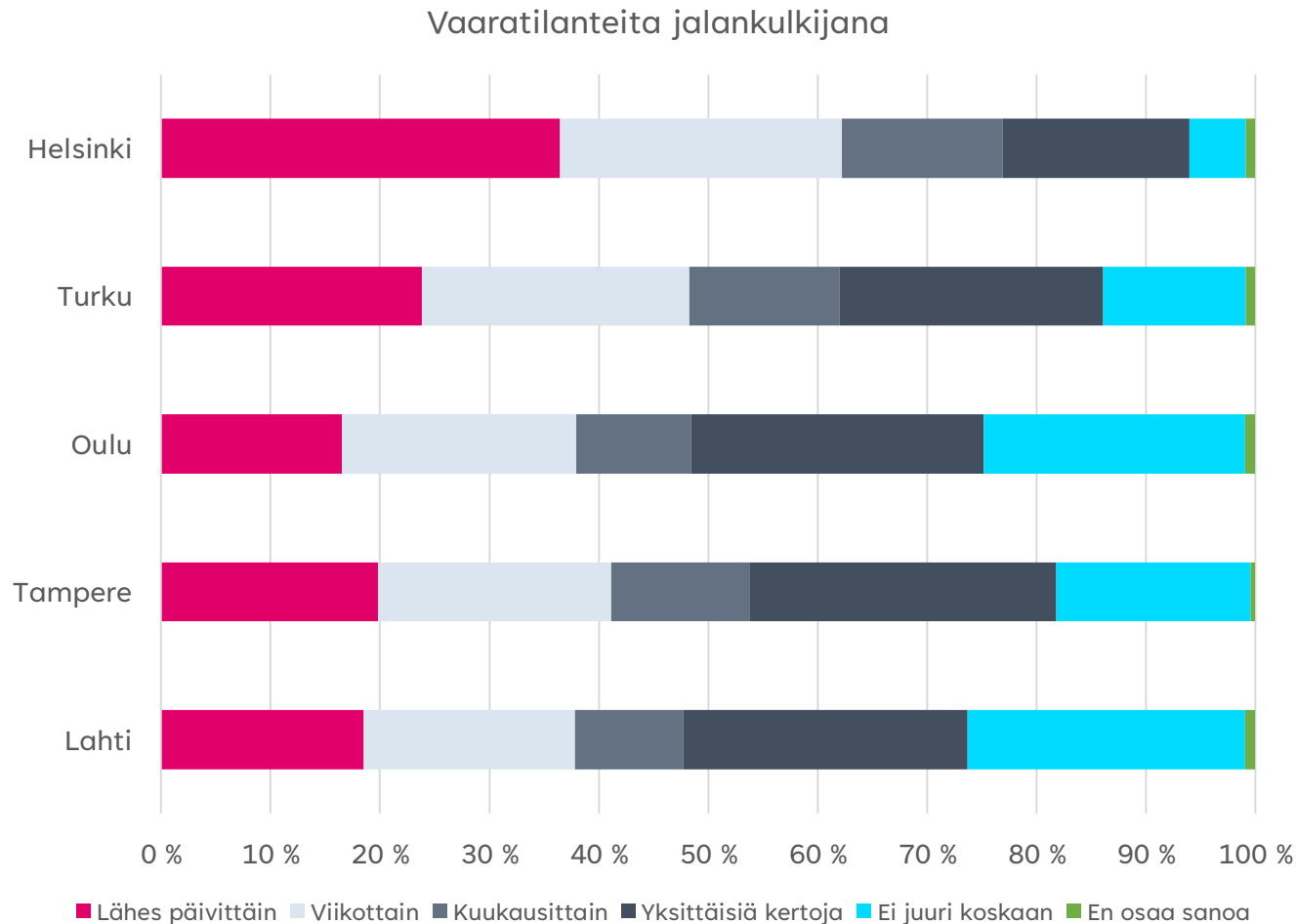
Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut minulle...

turvattomuutta liikenteessä

- 40 % helsinkiläisistä kokee, että sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen aiheuttaa heille turvattomuutta liikenteessä päivittäin.
- Lahdessa vastaajat kokevat vähiten turvattomuutta, mutta sielläkin lähes viides osa vastaajista kokee turvattomuutta päivittäin.
- Turvattomuuden kokemus on lähes samanlainen Turussa, Oulussa ja Tampereella (joskin Turussa hieman isompi), jotka ovat väkiluvultaan suhteellisen samankokoisia kaupunkeja.

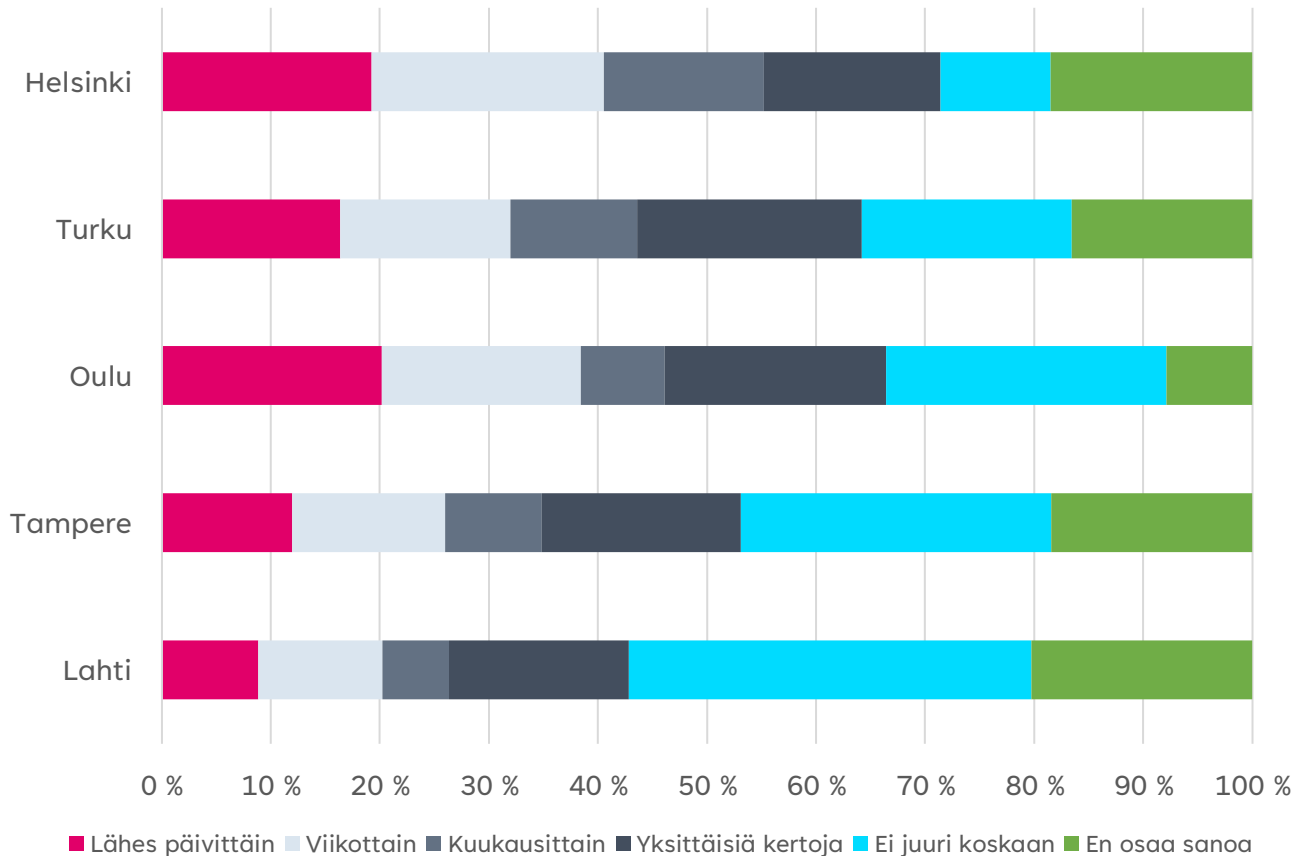
Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut minulle...

- Vaaratilanteita koetaan jalankulkijana jokaisessa kaupungissa lähes yhtä usein kuin turvattomuutta.
- Oulussa ja Lahdessa noin neljäsosa vastaajista kokee, ettei juuri koskaan ole kokenut vaaratilanteita jalankulkijana sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytymisestä johtuen, kun taas Helsingissä yli 90 prosenttia ja Turussa yli 85 prosenttia vastaajista on kokenut vaaratilanteita vähintään yksittäisiä kertoja.
- Helsingissä ja Turussa kyselyyn vastaajista pienempi osuus käytti sähköpotkulautoja säännöllisesti.

Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut minulle...

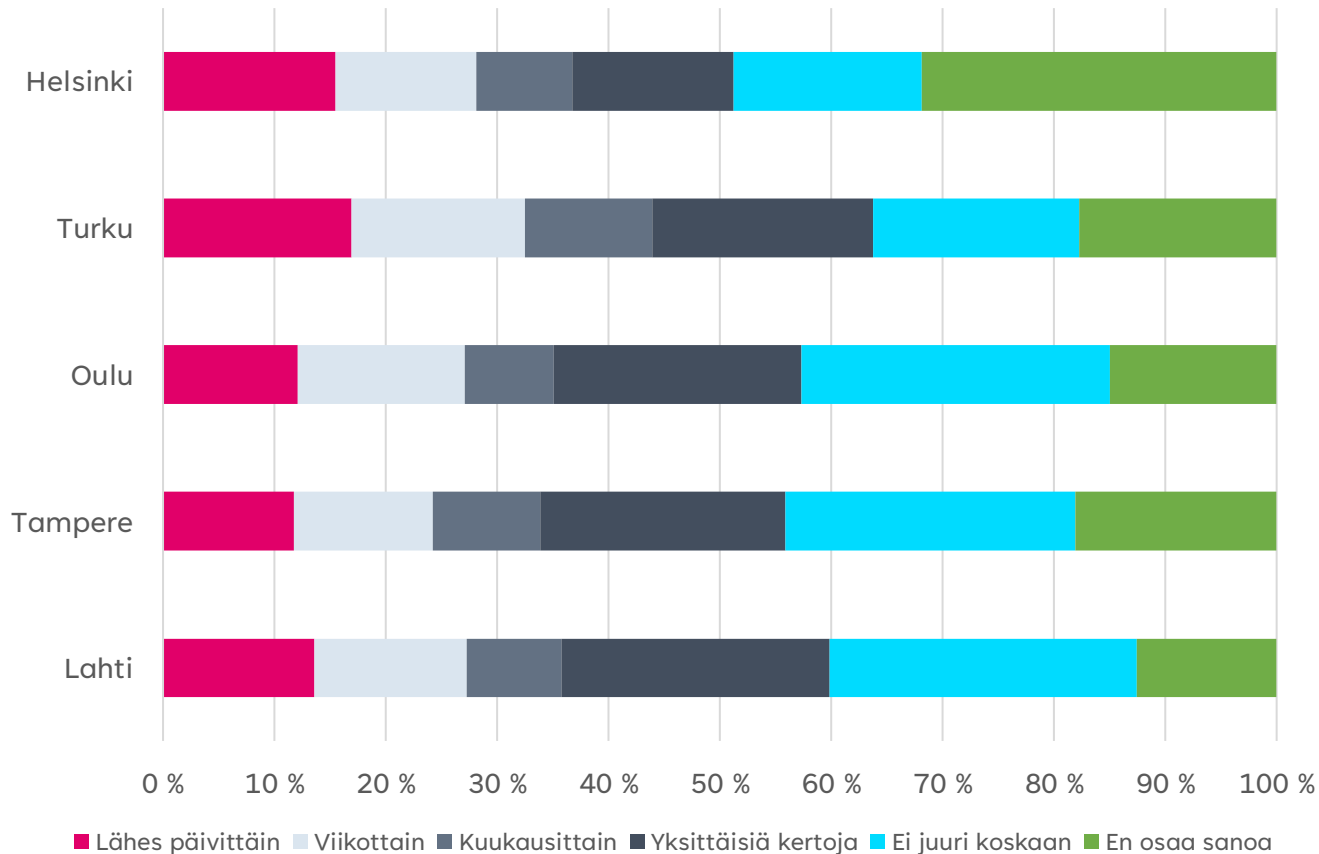
vaaratilanteita pyöräilijänä

- Pyöräilijänä vaaratilanteita koetaan huomattavasti harvemmin kuin jalankulkijana kaikissa muissa kaupungeissa paitsi Oulussa.
 - Oulun kaupunkiseudulla pyöräilyn kulkutapaosuus on vertailtavia kaupunkiseutuja huomattavasti korkeampi (Henkilöliikennetutkimus 2021).
 - Muissa kaupungeissa korostuvat myös ”En osaa sanoa”-vastaukset.
- Oulussa ja Helsingissä vaaratilanteita pyöräilijänä koetaan lähes yhtä paljon.
- Lahdessa vaaratilanteita pyöräilijänä koetaan kaupungeista vähiten.

Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut minulle...

vaaratilanteita autoilijana

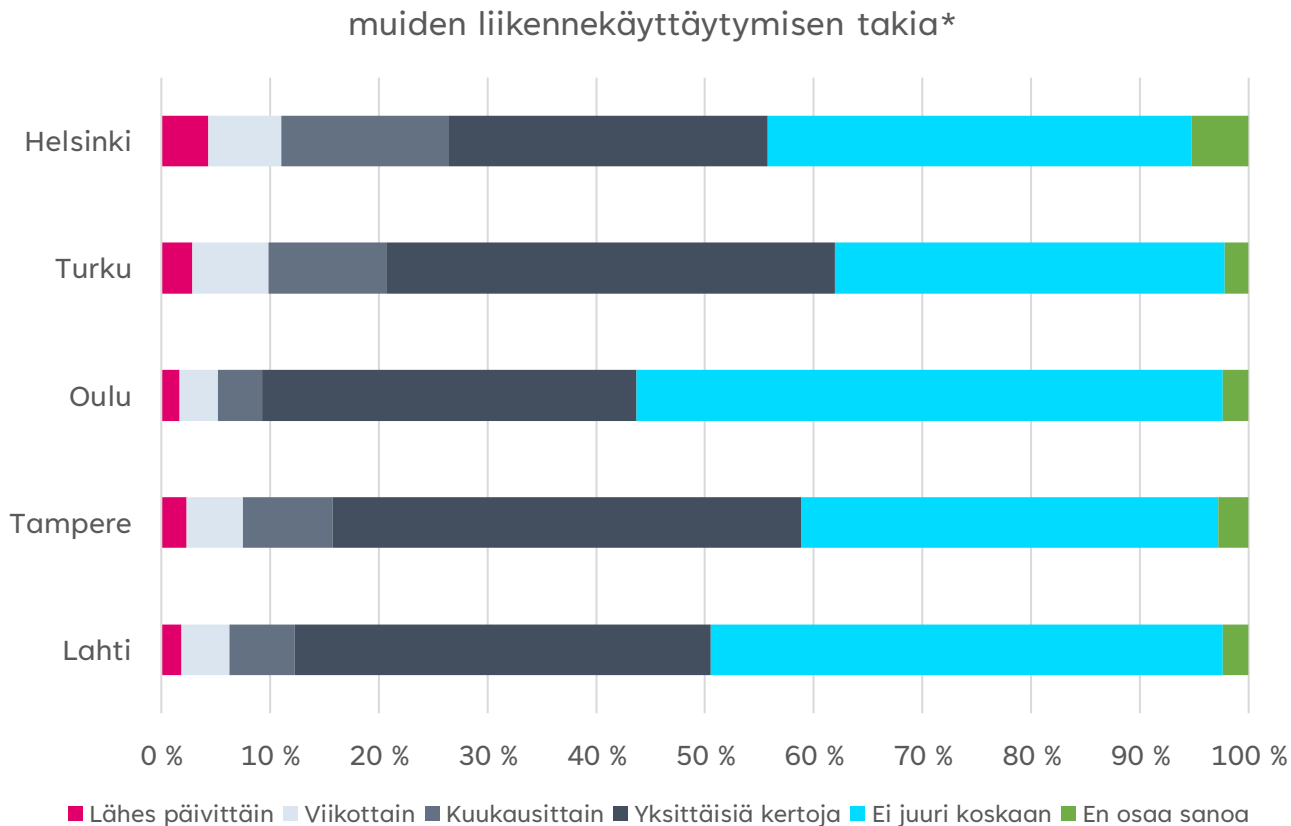

- Autoilijana vaaratilanteita lähes päivittäin tai viikoittain koetaan lähes yhtä paljon jokaisessa kaupungissa.
 - Helsingin seudulla auton kulkutapaosuus on pienempi kuin muissa kaupungeissa ja Päijät-Hämeessä (Lahden seutu) se on suurempi kuin muilla vertailtavilla seuduilla.
 - Tampereella, Turussa ja Oulussa auton kulkutapaosuus on suhteellisen saman suuruinen (kuljettajana: 41-46 %).
- Helsingissä korostuu ”En osaa sanoa”-vastausten määrä (reilu 30 % vastaajista).

Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytyminen on aiheuttanut minulle turvattomuutta tai vaaratilanteita

- Sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytymisen kokevat eniten turvattomuutta ja vaaratilanteita aiheuttavaksi helsinkiläiset vastaajat. Vähiten haittaa kokevat lahtelaiset vastaajat.
 - Helsinkiläisten vastauksissa korostuvat erityisesti jalankulkijana koetut vaaratilanteet, ja lahtelaisten autoilijana koetut vaaratilanteet.
 - Oulussa, jossa pyöräilyn kulkutapaosuus on kaupunkiseuduista korkein, korostuivat sähköpotkulautailijoiden aiheuttamat vaaratilanteet pyöräilijöille.
- Kaupungin koko ja toisaalta kulkutapajakauma näyttävät vaikuttavan siihen, kuinka paljon turvattomuutta ja vaaratilanteita sähköpotkulautojen käytön koetaan aiheuttavan muille tiellä liikkujille.
- Turvattomuuden ja vaaratilanteiden kokemukset korostuvat kaupungeissa, joista kyselyyn on vastannut vähemmän aktiivisia sähköpotkulautailijoita. Vastauksia ei kuitenkaan analysoitu erikseen aktiivisten sähköpotkulautailijoiden osalta, sillä heidän osuutensa vastaajista oli melko pieni.

Olen kokenut turvattomuutta ajaessani sähköpotkulaudalla...

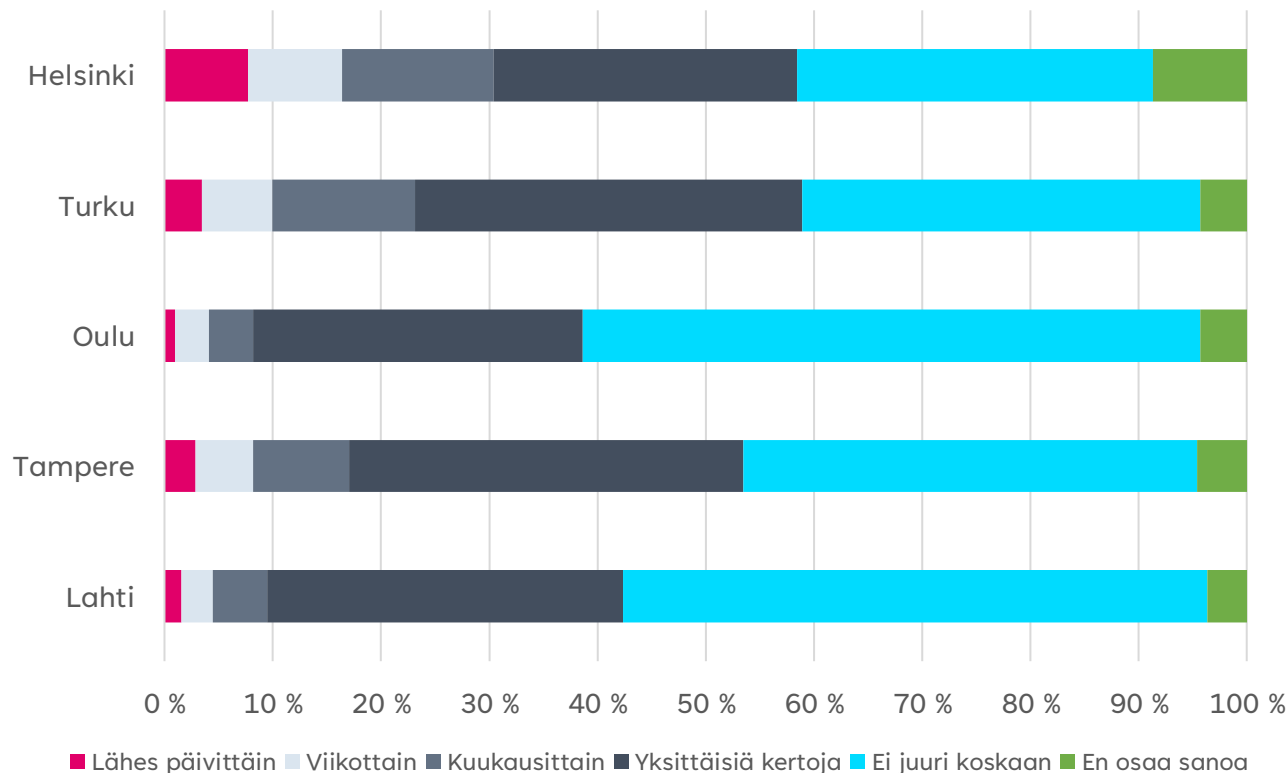

*vastaukset huomioitu niiltä vastaajilta, jotka ovat käyttäneet sähköpotkulautoja useita tai muutamia kertoja

- Kaikissa kaupungeissa noin 40-50 % prosenttia vastaajista ei ole juuri koskaan kokenut turvattomuutta muiden liikennekäyttämisen takia ajaessaan sähköpotkulaudalla.
- Merkittävä osa vastaajista (30-40 %) on kuitenkin kokenut turvattomuutta yksittäisiä kertoja muiden liikennekäyttämisen takia.
- Sähköpotkulautailijana turvattomuutta muiden liikennekäyttämisen takia koetaan hieman useammin Helsingissä ja Turussa kuin muissa kaupungeissa, joissa vähintään yli viides osa vastaajista on kokenut turvattomuutta kuukausittain.
- Turvattomuuden kokemus on hieman suurempi niillä, jotka ovat ilmoittaneet sähköpotkulaudat oleelliseksi osaksi arkiliikkumistaan.

Olen kokenut turvattomuutta ajaessani sähköpotkulaudalla...

liikenneympäristön puutteiden takia*

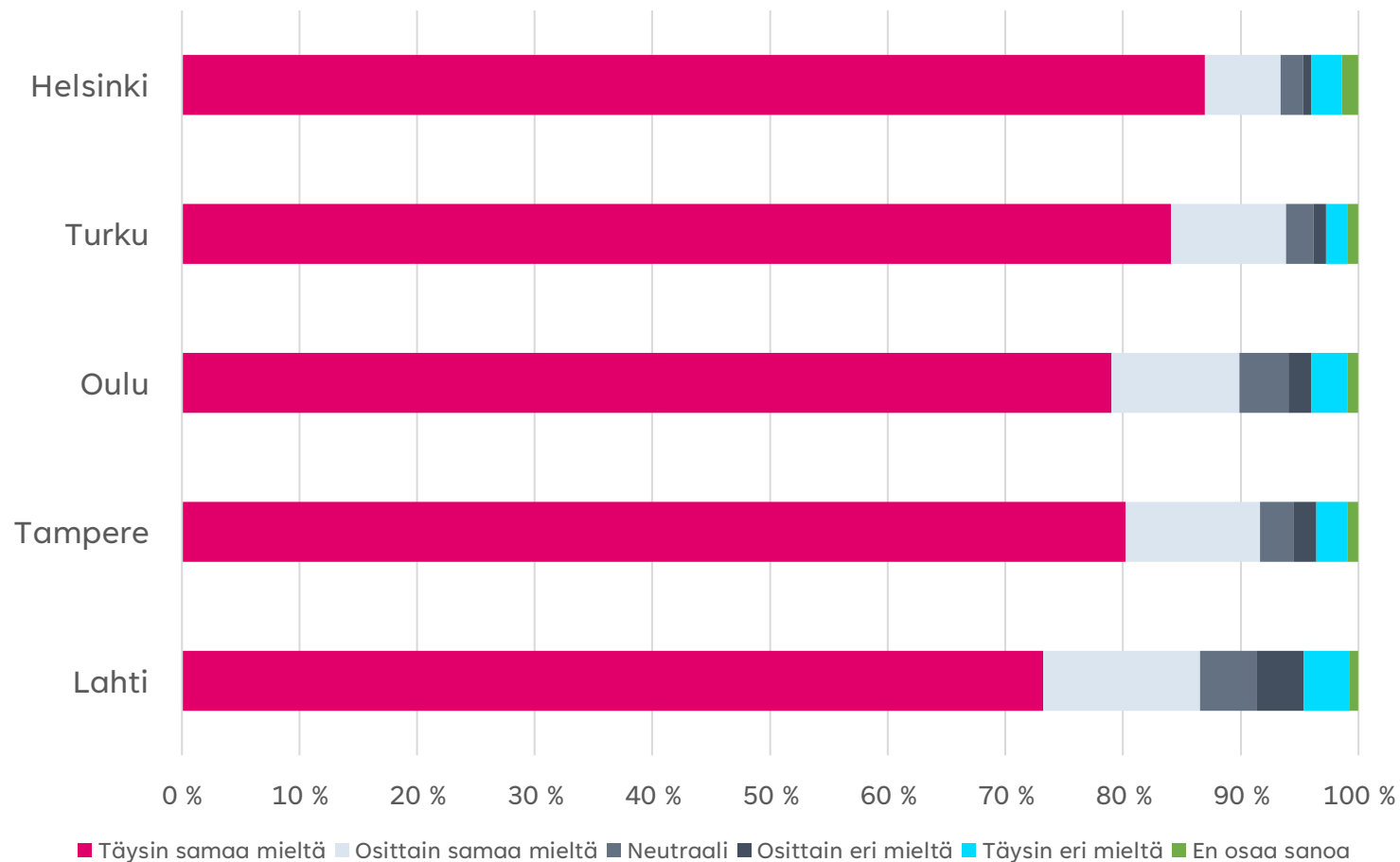
*vastaukset huomioitu niiltä vastaajilta, jotka ovat käyttäneet sähköpotkulautoja useita tai muutamia kertoja

- Turvattomuutta sähköpotkulautailijana liikenneympäristön puutteiden takia koetaan hieman useammin Helsingissä kuin muissa kaupungeissa.
- Vähiten turvattomuutta koetaan Oulussa ja Lahdessa. Vain alle 10 prosenttia kokee turvattomuutta liikenneympäristön puutteiden takia vähintään kuukausittain.
- Helsingissä yli 30 prosenttia ja Turussa yli 20 prosenttia vastaajista on kokenut sähköpotkulautailijana turvattomuutta vähintään kuukausittain liikenneympäristön puutteiden takia.
- Turvattomuuden kokemus on hieman suurempi niillä, jotka ovat ilmoittaneet sähköpotkulaudat oleelliseksi osaksi arkiliikunnastaan, mutta erot eivät ole suuria.

Sähköpotkulautojen pysäköintiin vaikuttaminen

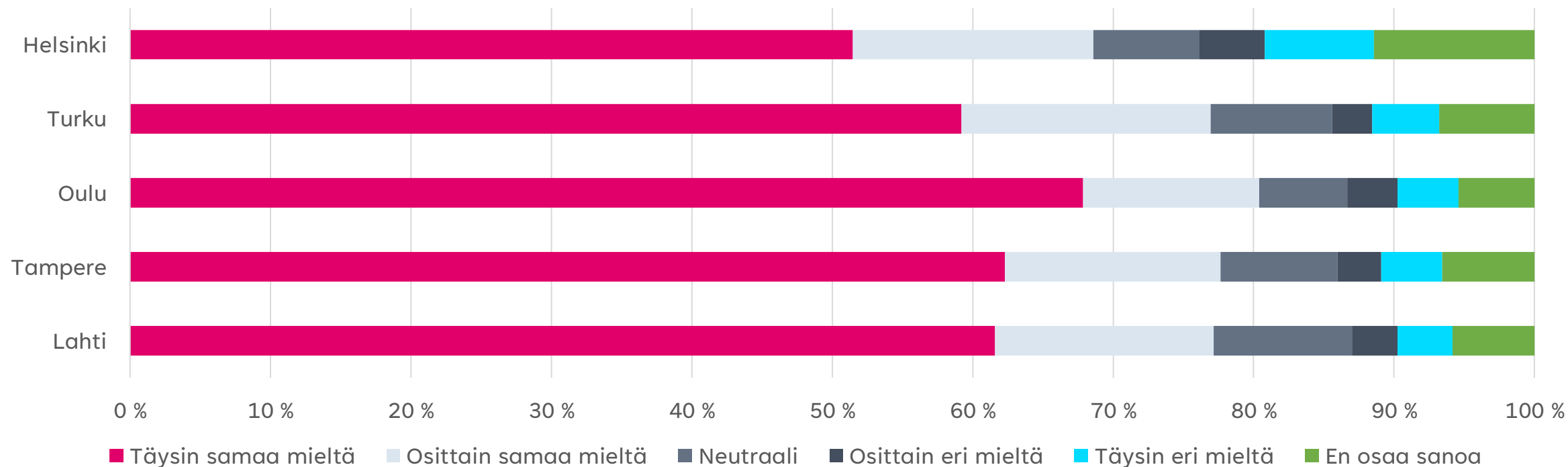
- Lähes 90% kaikista vastaajista oli samaa mieltä siitä, että kaupungin pyrkimys vaikuttaa sähköpotkulautojen pysäköintiin on hyvä asia.
- Vähiten tärkeäksi pysäköintiin vaikuttaminen koettiin Lahdessa, jossa lautoja ei ole yhtä paljon kuin monessa isommassa kaupungissa sekä jossa on todennäköisesti maankäytöllisesti eniten tilaa niiden pysäköintiin.
- Missään kaupungissa kaupungin pyrkimykseen pysäköintiin vaikuttamisesta ei suhtauduttu kovin negatiivisesti.

On hyvä asia, että kaupunki pyrkii vaikuttamaan sähköpotkulautojen pysäköintiin

Sähköpotkulautojen pysäköintiin vaikuttaminen

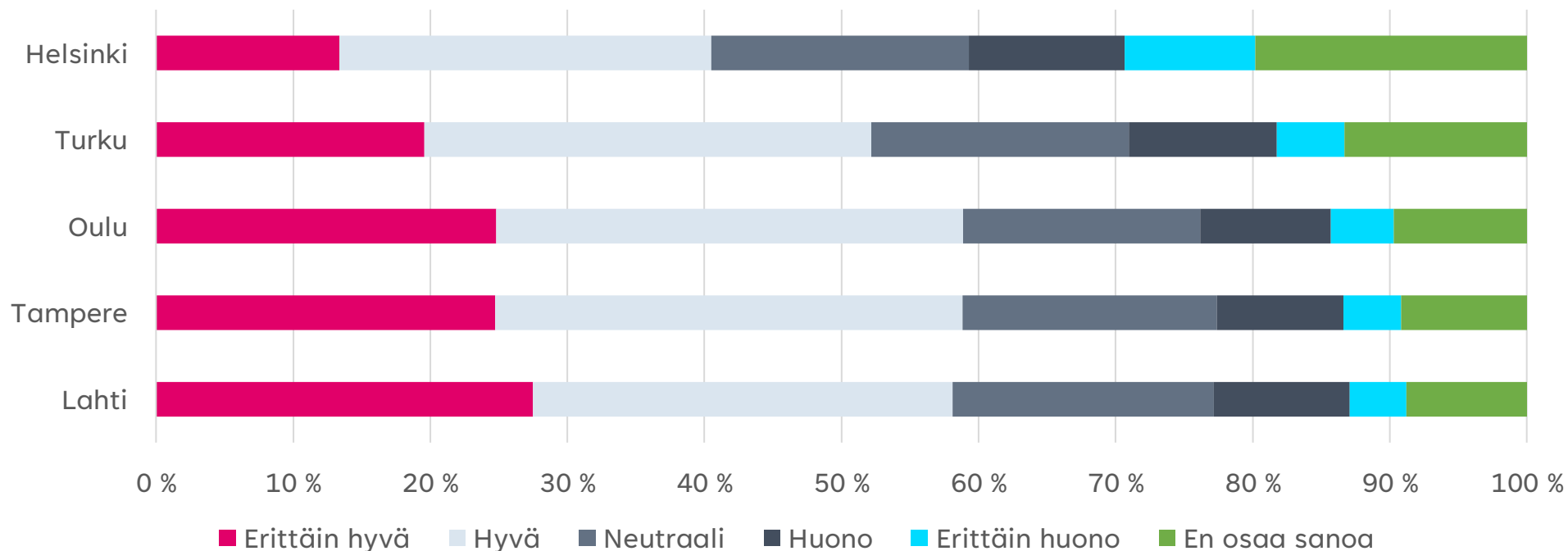
Merkittyjen pysäköintipaikkojen määrää tulisi lisätä.

- Enemmistö vastaajista (70-80 %) kannattaa sähköpotkulautojen merkittyjen pysäköintipaikkojen lisäämistä.

Pysäköintiratkaisuiden toimivuus

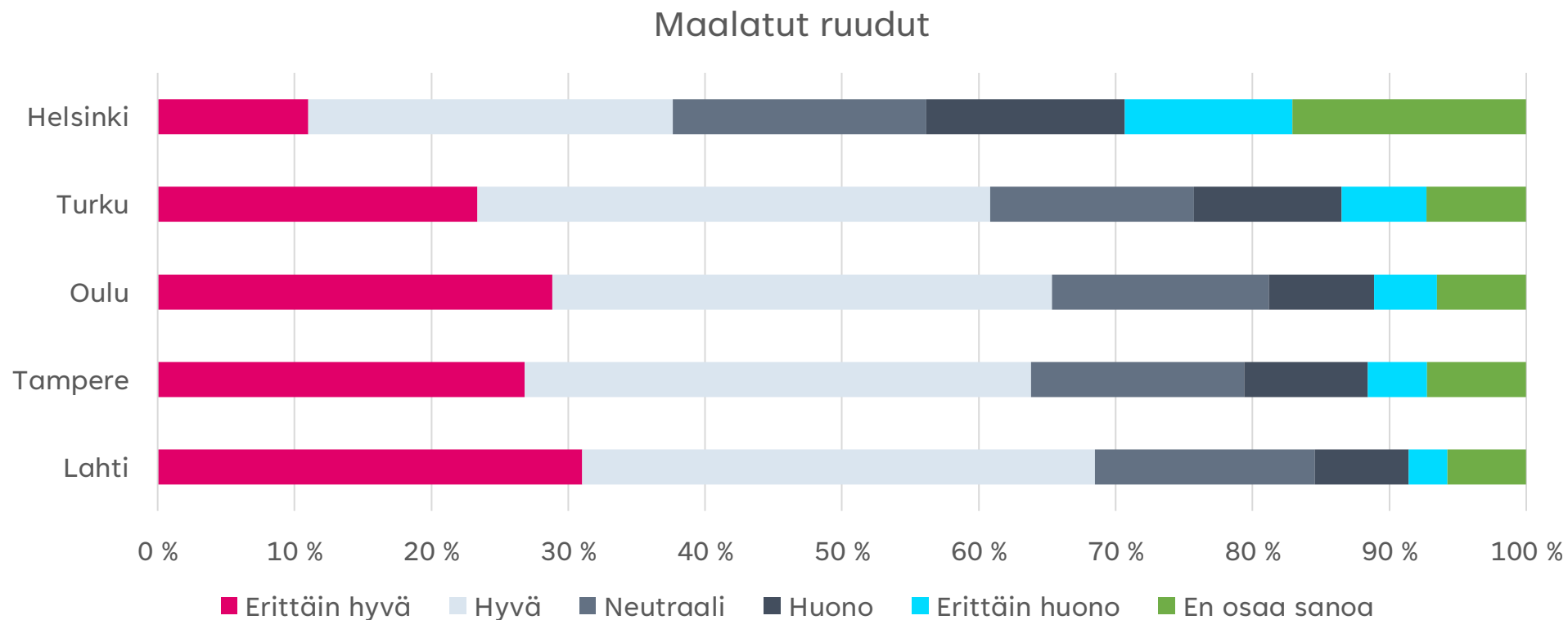
Telineet

Telineet

- Enemmistön mielestä (Helsinkiä lukuunottamatta) telineet ovat toimiva pysäköintiratkaisu.
- Vastaajien enemmistö ei kuitenkaan itse käytä sähköpotkulautoja.

Pysäköintiratkaisuiden toimivuus

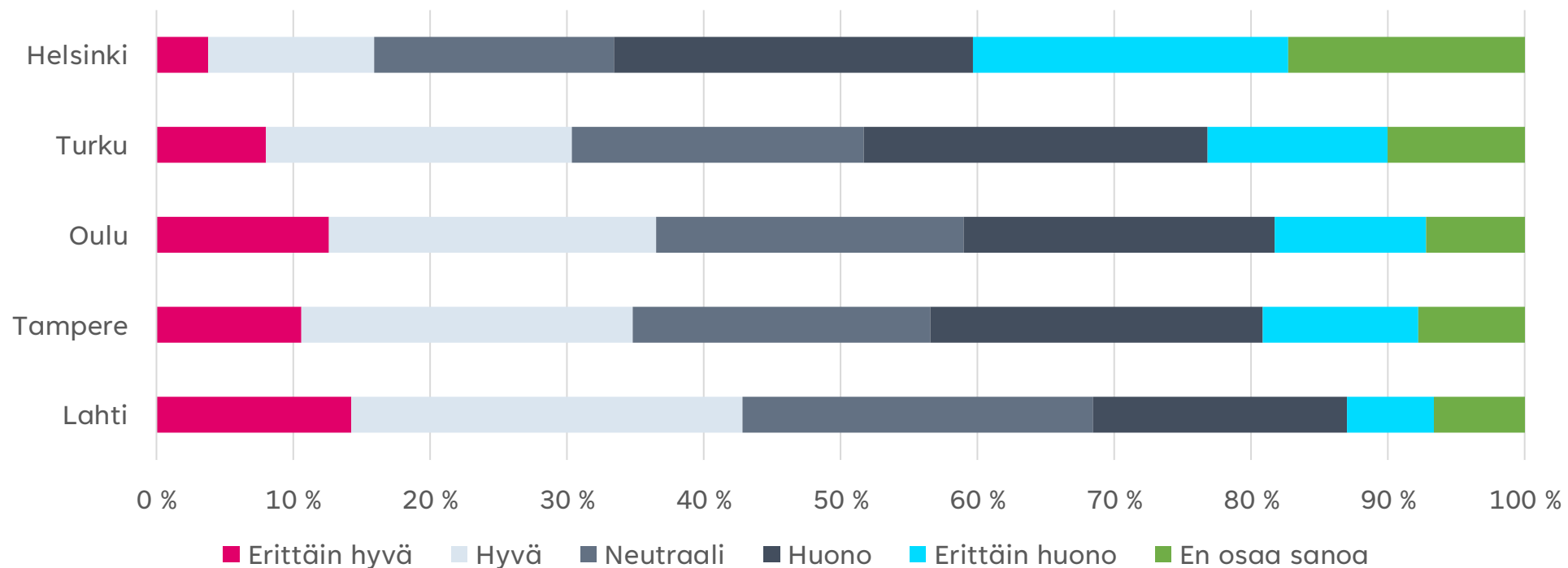

Maalatut ruudut

- Maalatut ruudut koetaan jopa paremmiksi pysäköintiratkaisuiksi kuin telineet, muissa kaupungeissa kuin Helsingissä.

Pysäköintiratkaisuiden toimivuus

Pelkät opastaululla merkityt pysäköintialueet

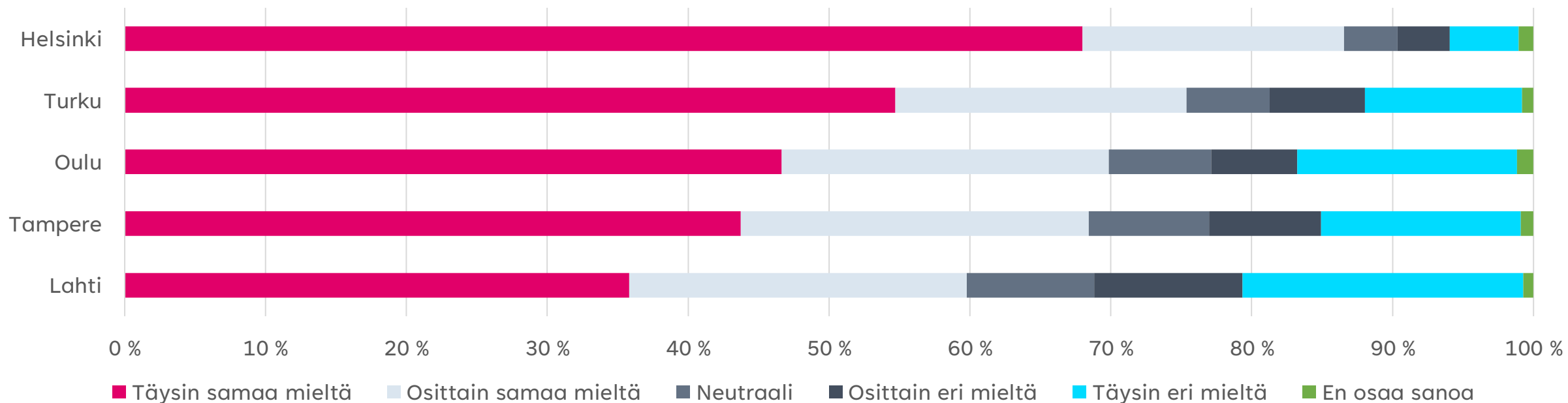
Opastaulu

- Helsingissä opastauluilla merkityt pysäköintialueet saavat vähiten kannatusta.
- Lahdessa ne koetaan riittäviksi ratkaisuksi kaupunkivertailussa eniten.

Sähköpotkulautojen pysäköinnistä aiheutuneita haittoja

Kerro mielipiteesi: Huolimattomasti pysäköidyt sähköpotkulaudat tai niiden kasautuminen...

ovat aiheuttaneet minulle vaaraa kadulla liikkuessani

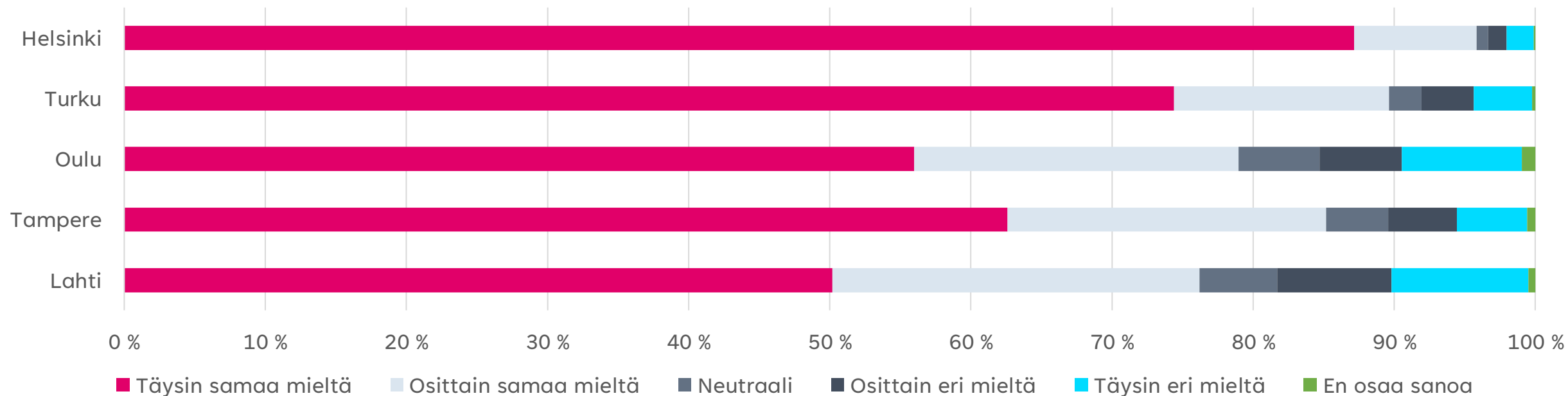

- Sähköpotkulautojen pysäköinti aiheuttaa vastausten perusteella eniten vaaratilanteita Helsingissä ja vähiten Lahdessa.

Sähköpotkulautojen pysäköinnistä aiheutuneita haittoja

Kerro mielipiteesi: Huolimattomasti pysäköidyt sähköpotkulaudat tai niiden kasautuminen...

aiheuttavat haittaa jalankulkijoille

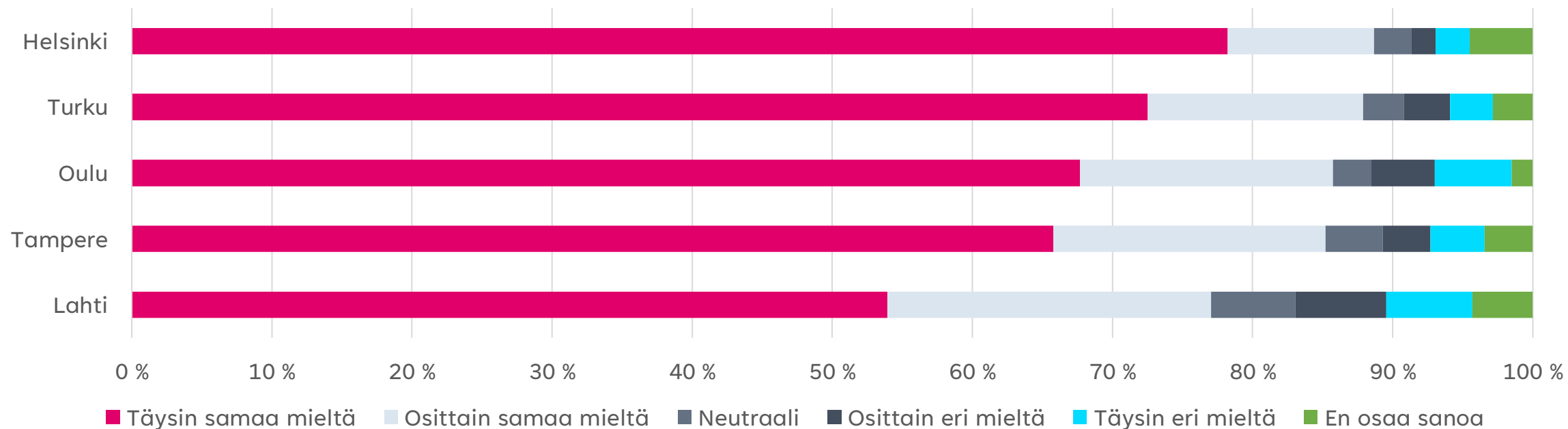

- Sähköpotkulautojen pysäköinti aiheuttaa lähes 70%:n vastaajan mukaan haittaa jalankulkijoille.

Sähköpotkulautojen pysäköinnistä aiheutuneita haittoja

Kerro mielipiteesi: Huolimattomasti pysäköidyt sähköpotkulaudat tai niiden kasautuminen...

aiheuttavat haittaa pyöräilijöille

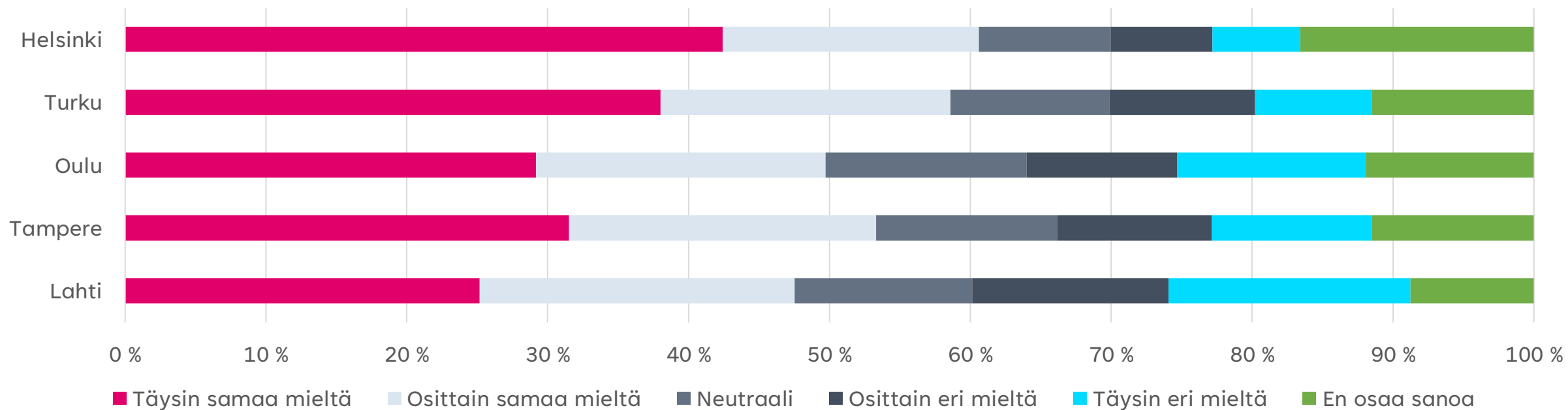

- Sähköpotkulautojen pysäköinti aiheuttaa lähes 80%:n vastaajan mukaan haittaa pyöräilijöille.

Sähköpotkulautojen pysäköinnistä aiheutuneita haittoja

Kerro mielipiteesi: Huolimattomasti pysäköidyt sähköpotkulaudat tai niiden kasautuminen...

aiheuttavat haittaa autoilijoille

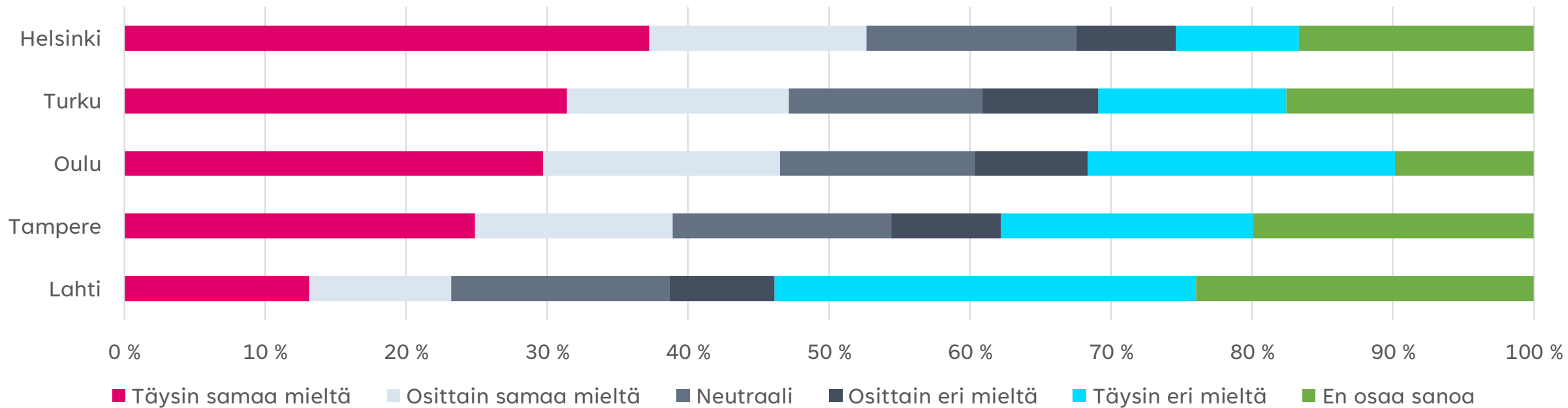

- Noin puolet vastaajista kokee sähköpotkulautojen pysäköinnin haittaavan autoilijoita.

Sähköpotkulautojen pysäköinnistä aiheutuneita haittoja

Kerro mielipiteesi: Huolimattomasti pysäköidyt sähköpotkulaudat tai niiden kasautuminen...

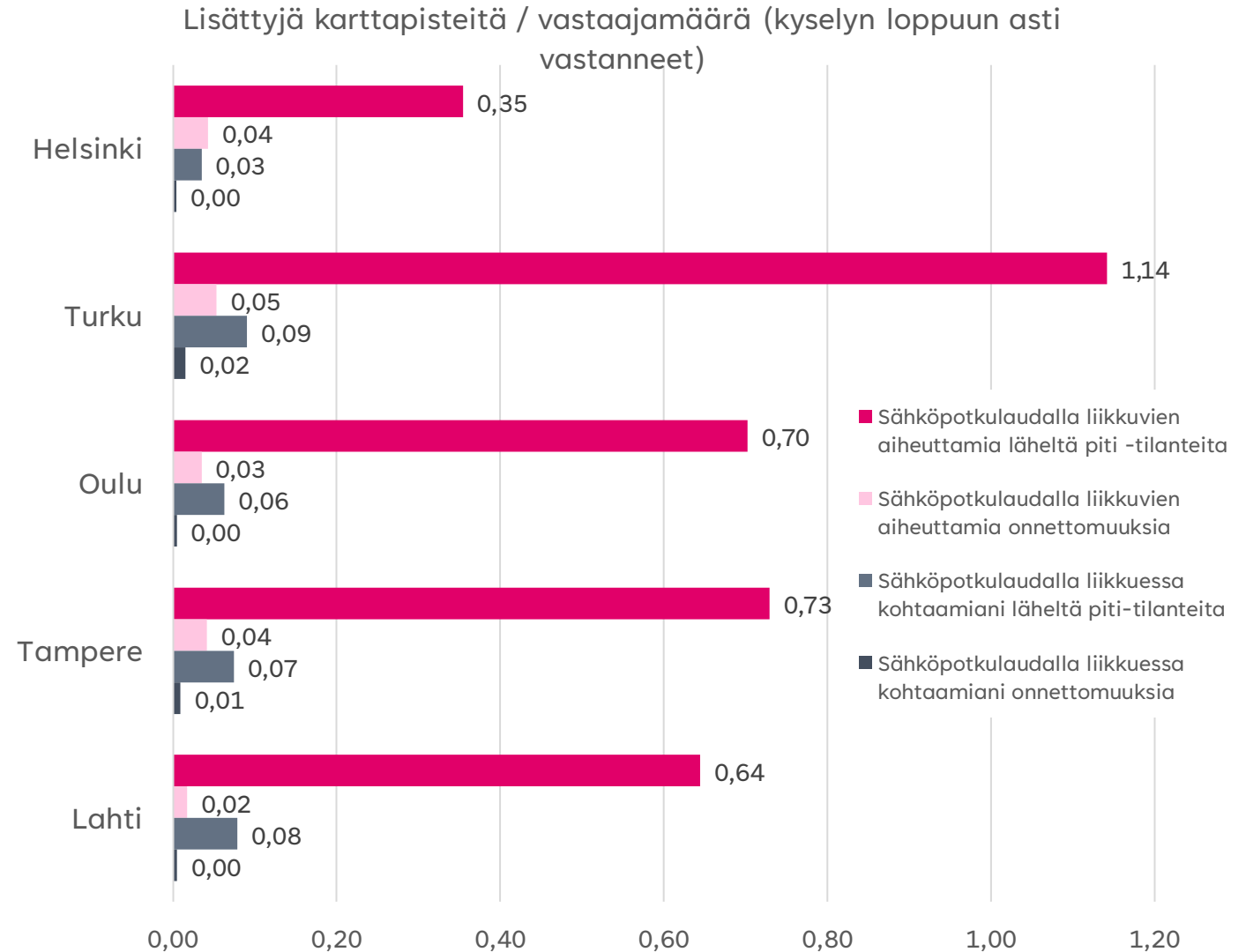
ovat vaikeuttaneet pyöräpysäköintiäni

- Helsingissä noin puolet vastaajista kokevat sähköpotkulautojen pysäköinnin vaikeuttavan pyöräpysäköintiä.
- Lahdessa vastaajien mielestä haitta pyöräpysäköinnille on kaupunkien välillä pienin.

Karttavastauksia

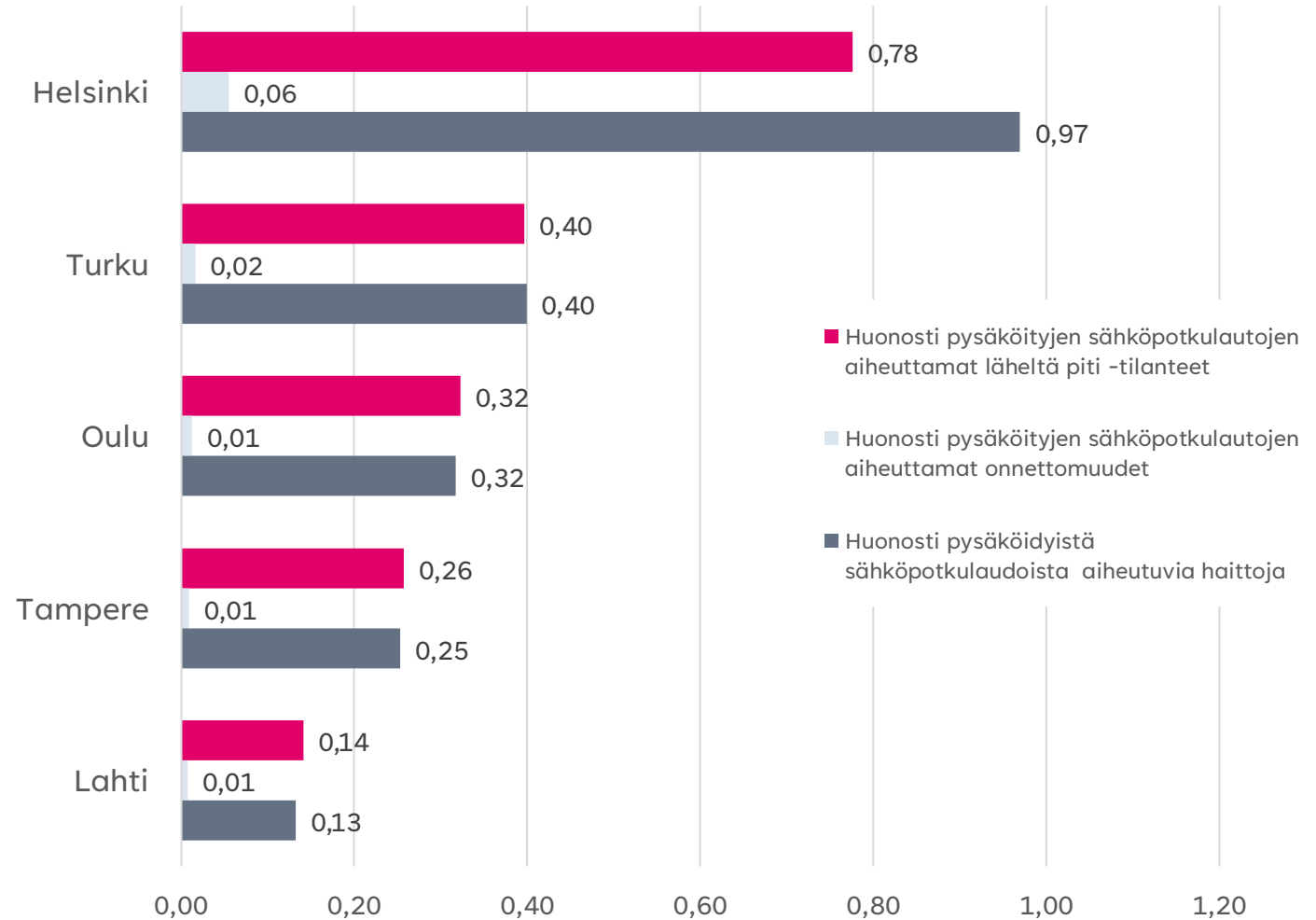
- Kyselyissä vastaajat saivat lisätä kartalle paikkoja, joissa olivat kohdanneet läheltä piti tai onnettomuustilanteita joko sähköpotkulautailijoiden liikennekäyttäytymisestä johtuen tai itse sähköpotkulaudalla liikkuaan.
- Sähköpotkulautailijoiden aiheuttamia läheltä piti -tilanteita kohdattiin vastaajamäärään suhteutettuna eniten Turussa ja vähiten Helsingissä.
- Sähköpotkulautailijoiden raportoimat läheltä piti- ja onnettomuustilanteet olivat vähäisempiä. Niitä raportoitiin kaikissa kyselyissä yhteensä 762.

Karttavastauksia

- Kyselyissä vastaajat saivat lisätä kartalle myös paikkoja, joissa he olivat kohdanneet huonosti pysäköityjen lautojen takia joko läheltä piti – tilanteita, onnettomuuksia tai muita haittoja.
- Huonosti pysäköidyt laudat ovat aiheuttaneet vastaajamäärään suhteutettuna eniten haittaa Helsingissä ja vähiten Lahdessa.
- Turussa huonosti pysäköityjen potkulautojen nähtiin aiheuttavan enemmän haittaa ja vaaratilanteita kuin muissa saman kokoluokan kaupungeissa Oulussa ja Tampereella.

Lisättyjä karttapisteitä / vastaaja (kyselyn loppuun asti vastanneet)

Yhteenveto

- Kyselyihin saatiin jokaisessa kaupungissa vastaajia kattavasti kaikista ikäluokista.
- Kaupunkien välisen vertailun perusteella sähköpotkulaudoista koetaan olevan eniten hyötyä Lahdessa.
- Lahtea lukuunottamatta vastaajien enemmistön mielestä kaupunkien ydinkeskustoissa on liikaa sähköpotkulautoja.
- Lähes 90% kaikista vastaajista on samaa mieltä siitä, että kaupungin pyrkimys vaikuttaa sähköpotkulautojen pysäköintiin on hyvä asia.
- Enemmistö vastaajista kannattaa sähköpotkulautojen merkittyjen pysäköintipaikkojen lisäämistä.
- Sähköpotkulautojen huolimaton pysäköinti aiheuttaa vastausten perusteella eniten vaaratilanteita Helsingissä ja vähiten Lahdessa.
- Sähköpotkulautojen huolimaton pysäköinti aiheuttaa vastaajien mielestä eniten haittaa jalankululle sekä pyöräilylle ja pyöräpysäköinnille.

Yhteenveto

- Aktiivisten sähköpotkulautailijoiden vähäinen osuus vastaajista ilmenee kyselytuloksiintuloksista. Helsingissä ja Turussa, joissa usein sähköpotkulautoja käyttävien osuus vastaajista on pienempi kuin muissa kaupungeissa, sähköpotkulautoihin suhtauduttiin kokonaisuutena negatiivisemmin ja niistä nähtiin olevan enemmän haittaa, ja niiden koettiin aiheuttavan enemmän vaaratilanteita.
- Kyselytuloksissa korostuvat voimakkaasti muiden katutilan käyttäjien kokemat sähköpotkulaudoista aiheutuvat haitat, kun taas sähköpotkulautoja käyttävien kokemuksista ei saada kovin kattavaa kuvaa. Vastauksia ei ole analysoitu erikseen aktiivisten sähköpotkulautojen osalta vähäisten vastaajamäärien vuoksi.
- Kaupungin koko ja toisaalta kulkutapajakauma näyttävät vaikuttavan siihen, kuinka paljon turvattomuutta ja vaaratilanteita sähköpotkulautojen koetaan aiheuttavan.
 - Lahdessa, joka on vertailtavista kaupungeista pienin, sähköpotkulautoihin suhtauduttiin positiivisimmin, kun taas Helsingissä suhtautuminen oli negatiivisin.
 - Oulussa, jossa pyöräilyn kulkutapaosuus on korkea, sähköpotkulautojen pyöräilylle aiheuttamat haitat korostuivat muita kaupunkeja enemmän. Lahdessa taas korostuivat autoilijoiden kokemat vaaratilanteet.
 - Suurimmissa kaupungeissa on määrällisesti enemmän sähköpotkulautoja ja kuitenkin tiiviin maankäytön vuoksi usein vähemmän tilaa niille (mm. pysäköinti), mikä osaltaan selittää tuloksia. Tarkemman analyysin toteuttaminen tältä osin vaatisi kuitenkin tietoa myös kaupunkikohtaisista potkulautojen määristä ja niiden käyttömääristä.